

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง สังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือน พ.ศ.....

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

3. สาระสำคัญ

สังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาลเป็นสังคมที่มีการยึดถือวรรณอย่างเคร่งครัดและมีลัทธิความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลาย การศึกษาวิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาในสมัยนั้นจะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และศรัทธาในพระพุทธเจ้าที่อุบัติขึ้น และสามารถก่อตั้งพระพุทธศาสนาขึ้นได้ในท่ามกลางสังคมและลัทธิความเชื่อดังกล่าว

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า หรือสังคมสมัยของศาสนาที่ตนนับถือ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายลักษณะของสังคมชมพูทวีปได้ (K)
2. เขียนแยกแยะแคว้นต่างๆของชมพูทวีปในสมัยพุทธกาลได้ (P)
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เพื่อวัดความรู้เดิม ความรู้ใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป
- แบบฝึกสมรรถนะและการคิด วิชาพระพุทธรศาสนา

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) - ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบว่า เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล - ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่	-
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) - ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 - ครูซักถามนักเรียนว่า ชมพูทวีปคืออะไร ให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันตอบคำถามตามความคิดเห็นของตนเอง - ครูสังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน แล้วครูอธิบายเสริมให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า โดยเชื่อมโยงให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในฐานะที่เป็นดินแดนอันก่อเกิดศาสนาที่สำคัญของโลก - ครูให้นักเรียนศึกษาลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า - ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป	- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 - ใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป - สื่อ PowerPoint
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ลักษณะของสังคมชมพูทวีป	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
- ใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป
- สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าได้	- การทดสอบ	- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำตอบ คำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินก่อนเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
2. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป
3. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

15.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

15.2 แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

15.3 ใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป

15.4 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 การทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง สังคมชมพูทวีป

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง สังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล

แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียน กา ✕ ที่เป็นคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมให้

1. ข้อใดไม่ใช่คติความเชื่อของชาวชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล

- ก. เชื่อในวิญญาณ ภูตผีปีศาจ และเทพเจ้าต่างๆ
- ข. เชื่อเรื่องชนชั้นวรรณะ โดยมีคัมภีร์พระเวทเป็นหลัก
- ค. เชื่อเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ อำนาจลี้ลับของพรหมณ์
- ง. เชื่อเรื่องความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ที่จะนำไปสู่การหลุดพ้นความทุกข์

2. ข้อใดให้ความหมายของคำว่า “พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากล” ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. เป็นที่ยอมรับของคนนานาประเทศ
- ข. มีหลักการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ค. มีหลักการและวิธีการเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้องและพิสูจน์ได้
- ง. มีผู้คนทั่วโลกนำไปปฏิบัติตาม และนำไปเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักทั่วไปในสากล

3. ข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้แก่ข้อใด

- ก. มัชฌิมาปฏิปทา
- ข. เญยยสิกขา
- ค. โอวาทปาติโมกข์
- ง. อนันตลักขณสูตร

4. ความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตั้งงามที่ประกอบด้วยเหตุผล คือความหมายของคำในข้อใด

- ก. ความเชื่อ
- ข. ความเลื่อมใส
- ค. ความศรัทธา
- ง. ความมีวิจารณ์ญาณ

5. ข้อใดถือเป็นลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

- ก. พระสงฆ์จะเคารพกันตามลำดับชั้น โดยไม่คำนึงถึงลำดับอาวุโส
- ข. การประชุมลงอุโบสถทำสังฆกรรม ไม่บังคับว่าพระสงฆ์ทุกรูปต้องเข้าร่วม
- ค. พระสงฆ์ที่มีพรรษามากเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์ในการออกเสียงแสดงความคิดเห็น
- ง. เมื่อมีความเห็นแตกออกเป็นสองฝ่าย ที่ประชุมของสงฆ์จะถือเอาเสียงข้างมากเป็นข้อยุติ

6. ข้อใดไม่จัดเป็นหลักความเชื่อใน กาลามสูตร 10 ประการ

- ก. อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะอ้างตำรา
- ข. อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะคนพูดเป็นที่รัก
- ค. อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะตรึกตามอาการ
- ง. อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะได้ยินได้ฟังตามๆกันมา

7. วิธีคิดในข้อใดจัดเป็นการคิดตามแบบโยนิโสมนสิการ

- ก. วิธีคิดแบบชักจูงใจด้วยของรางวัล
- ข. วิธีคิดแบบทำให้ยอมรับกับปัญหา
- ค. วิธีคิดแบบตามหลักการและความมุ่งหมาย
- ง. วิธีคิดแบบปล่อยวางตามกฎแห่งกรรมและความไม่เที่ยง

8. เมื่อนักเรียนต้องการซื้อมือถือเครื่องใหม่ นักเรียนควรใช้วิธีคิดใด มาช่วยตัดสินใจในการเลือกซื้อเพื่อจะได้รู้จักใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและแท้จริงมากที่สุด

- ก. วิธีคิดแบบคุณค่าแท้คุณค่าเทียม
- ข. วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก
- ค. วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ
- ง. วิธีคิดแบบสืบสาวหาเหตุและปัจจัย

9. วิธีคิดแบบจำแนกประเด็นและแง่มุมต่างๆในทุกด้าน โดยการมองเห็นได้หลายมุมเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และได้คำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ จัดเป็นวิธีคิดแบบใด

- ก. วิธีคิดแบบอริยสัจ
- ข. วิธีคิดแบบวิภาษวาท
- ค. วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์
- ง. วิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม

10. นายแดง เมื่อประสบปัญหาในชีวิต ก็มักจะแก้ไขปัญหาโดยการคิดตามเหตุและผล สืบสาวจากผลไปหาเหตุปัจจัย แล้วแก้ไขที่ต้นเหตุ แสดงว่า นายแดงใช้วิธีคิดแบบใดในโยนิโสมนสิการ

- ก. วิธีคิดแบบอริยสัจ
- ข. วิธีคิดแบบวิภาษวาท
- ค. วิธีคิดแบบปลูกเร้ากุศล
- ง. วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ

11. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับการคิดแบบวิทยาศาสตร์กับวิธีคิดทางพระพุทธศาสนา

- ก. วิธีคิดทางพระพุทธศาสนาไม่ยอมรับกฎเกณฑ์เหมือนที่วิทยาศาสตร์ยอมรับ
- ข. วิทยาศาสตร์กับพระพุทธศาสนาต่างก็มีวิธีคิดที่เน้นการมองในด้านวัตถุมากกว่าสิ่งอื่น
- ค. การคิดแบบวิทยาศาสตร์และพระพุทธศาสนาต่างเป็นไปเพื่อการหาคำตอบและข้อสรุป
- ง. การคิดแบบวิทยาศาสตร์มีลักษณะสอดคล้องกับวิธีคิดของทางพระพุทธศาสนาที่เน้นการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล

12. การกระทำในข้อใด ที่แสดงว่า หมอชิวโกมารภักจเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

- ก. ยึดมั่นในพระรัตนตรัย
- ข. ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่เด็กจนกระทั่งจบแพทย์
- ค. ฝ่าทุลลามข้อข้องใจในธรรมจากพระพุทธเจ้า
- ง. ถวายสวนมะม่วงให้เป็นวัด ที่ประทับของพระพุทธเจ้า

13. พระนางมัลลิกา เป็นผู้ที่มีคุณธรรมในเรื่องใดเด่นชัด

- ก. มีชีวิตเรียบง่าย
- ข. ซื่อสัตย์เป็นเลิศ
- ค. มีความคิดฉับไว
- ง. มีความอดทน เข้าใจโลกและชีวิต

14. คำว่า “ชาตก” มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. นิทานที่มีคติสอนใจ
- ข. เรื่องเล่าในพระพุทธศาสนา
- ค. หนึ่งในคัมภีร์ที่ว่าด้วยพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า
- ง. การเวียนว่ายตายเกิดของพระพุทธเจ้าในภพชาติต่างๆ

15. หลักธรรมในข้อใด ที่ช่วยทำให้เกิดประโยชน์สุขและสันติภาพในสังคม

- ก. ไตรสิกขา
- ข. สังคหวัตถุ
- ค. สาราณียธรรม
- ง. มัชฌิมาปฎิปาตา

16. จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน นักเรียนคิดว่าหลักธรรมในข้อใดสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

- ก. อธิปไตย 3
- ข. สังคหวัตถุ 4
- ค. เบญจศีล 5
- ง. อริยมรรค 8

17. ผู้ใหญ่ลี เป็นผู้ใหญ่อำเภอหนองน้ำใส ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในการยึดถือความเห็นส่วนใหญ่ของชาวบ้านเป็นหลักในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ในหมู่บ้าน นักเรียนคิดว่าผู้ใหญ่อลีมีคุณธรรมในข้อใด

- ก. อัตตาธิปไตย
- ข. โลกาธิปไตย
- ค. ธรรมาธิปไตย
- ง. มัชฌิมาธิปไตย

18. การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นักเรียนควรยึดถือหลักธรรมต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด

- ก. สัมปติธรรม
- ข. อุบาสกธรรม
- ค. บุญกิริยาวัตถุ
- ง. สาราณียธรรม

19. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม แล้วยกตัวอย่างในชาตกประกอบ

- ก. เพื่อให้คำสอนมีความน่าสนใจ
- ข. เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในธรรมที่ทรงแสดง
- ค. เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบ สำหรับให้เห็นภาพอย่างชัดเจน
- ง. เพื่อเป็นข้อคิดคติธรรมสอนใจ ซึ่งมีแฝงอยู่ในชาตกเรื่องต่างๆ ที่ทรงแสดง

20. คุณค่าที่สำคัญที่สุดของชาตก ได้แก่ข้อใด

- ก. ความบันเทิงจากเนื้อเรื่องในชาตก

- ข. สำนวนภาษาที่สละสลวยซึ่งมีอยู่ในชาดก
- ค. ข้อคิด คติสอนใจจากเรื่องราวต่างๆในชาดก
- ง. เป็นการร่วมสืบสานเรื่องราวในพระพุทธศาสนาให้คงอยู่

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

- ข้อ 1 ตอบ ง. เชื่อเรื่องความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ที่จะนำไปสู่การหลุดพ้นความทุกข์
- ข้อ 2 ตอบ ค. มีหลักการและวิธีการเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้องและพิสูจน์ได้
- ข้อ 3 ตอบ ก. มัชฌิมาปฏิปทา
- ข้อ 4 ตอบ ค. ความศรัทธา
- ข้อ 5 ตอบ ง. เมื่อมีความเห็นแตกออกเป็นสองฝ่าย ที่ประชุมของสงฆ์จะถือเอาเสียงข้างมากเป็นข้อยุติ
- ข้อ 6 ตอบ ข. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะคนพูดเป็นที่รัก
- ข้อ 7 ตอบ ค. วิธีคิดแบบตามหลักการและความมุ่งหมาย
- ข้อ 8 ตอบ ก. วิธีคิดแบบคุณค่าแท้คุณค่าเทียม
- ข้อ 9 ตอบ ข. วิธีคิดแบบวิภาษวาท
- ข้อ 10 ตอบ ก. วิธีคิดแบบอริยสัจ
- ข้อ 11 ตอบ ง. การคิดแบบวิทยาศาสตร์มีลักษณะสอดคล้องกับวิธีคิดของทางพระพุทธศาสนาที่เน้นการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล
- ข้อ 12 ตอบ ข. ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่เด็กจนกระทั่งจบแพทย์
- ข้อ 13 ตอบ ง. มีความอดทน เข้าใจโลกและชีวิต
- ข้อ 14 ตอบ ค. หนึ่งในคัมภีร์ที่ว่าด้วยพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า
- ข้อ 15 ตอบ ข. สังคหวัตถุ
- ข้อ 16 ตอบ ก. อธิปไตย 3
- ข้อ 17 ตอบ ข. โลกาธิปไตย
- ข้อ 18 ตอบ ง. สาราณียธรรม
- ข้อ 19 ตอบ ง. เพื่อเป็นข้อคิดคติธรรมสอนใจ ซึ่งมีแฝงอยู่ในชาดกเรื่องต่างๆ ที่ทรงแสดง
- ข้อ 20 ตอบ ค. ข้อคิด คติสอนใจจากเรื่องราวต่างๆ ในชาดก

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ 1.1
เรื่อง สังคมชมพูทวีป

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

- อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชมพูทวีปให้ถูกต้อง

ชมพูทวีปในสมัยพุทธกาล ประกอบด้วย อาณาจักรที่เป็นอิสระทั้งเล็กและใหญ่
โดยสามารถแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ออกได้เป็น 2 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่

ประกอบด้วย
แคว้นสำคัญ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประกอบด้วย
แคว้นสำคัญ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 1.1
เรื่อง สังคมชมพูทวีป

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

2. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชมพูทวีปให้ถูกต้อง

ชมพูทวีปในสมัยพุทธกาล ประกอบด้วย อาณาจักรที่เป็นอิสระทั้งเล็กและใหญ่ โดยสามารถแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ออกได้เป็น 2 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่

มัชฌิมประเทศ

ประกอบด้วย
แคว้นสำคัญ ดังนี้

แคว้นอังคะ มคธ กาสี โกศล วัชชี
มัลละ เจตี วังสะ กุรุ ปัญจาละ
มัจฉะ สุรเสนะ อัสสกะ อวันตี
คันธาระ กัมโพชะ.....

ปัจฉิมประเทศ

ประกอบด้วย
แคว้นสำคัญ ดังนี้

แคว้นสัทตะโกณียะ วิเทหะ
ภักคะ.....อังกุตตราปะ.....

แบบประเมินใบงานที่ 1.1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง สังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
17								
18								
19								
20								
21								
22								
23								
24								
25								
26								
27								
28								
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 2 เท่ากับ ดี
 คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
 คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3.ความตั้งใจในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	ทำงานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	ทำงานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง สังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล

[illegible]

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ไฟเรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
32														
33														
34														
35														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที
การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนา

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือน พ.ศ.

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

3. สาระสำคัญ

สังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาลเป็นสังคมที่มีการยึดถือวรรณะอย่างเคร่งครัดและมีลัทธิความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลาย การศึกษาวิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาในสมัยนั้นจะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และศรัทธาในพระพุทธเจ้าที่อุบัติขึ้น และสามารถก่อตั้งพระพุทธศาสนาขึ้นได้ในท่ามกลางสังคมและลัทธิความเชื่อดังกล่าว

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า หรือสังคมสมัยของศาสนาที่ตนนับถือ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าได้ (P)
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูทบทวนความรู้เดิมในช่วงก่อน เพื่อกระตุ้นความรู้ก่อนที่จะเรียน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1. ด้านการเมืองการปกครอง 2. ด้านสังคม 3. ด้านศาสนาหรือลัทธิความเชื่อ 4. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมตามความเหมาะสม 5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า 6. ครูสุ่มนักเรียน 2 – 5 คน ออกมานำเสนองานที่ 1 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า 7. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็นที่	- สื่อ PowerPoint - ใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 8. ครูสรุปให้นักเรียนเข้าใจถึงคติความเชื่อดั้งเดิมทางศาสนาของชมพูทวีปสมัยก่อนพระพุทธเจ้าว่ามีลักษณะและความเชื่ออย่างไร เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจถึงคติความเชื่อ รวมทั้งทฤษฎีและคำสอนทางพระพุทธศาสนาในสมัยพระพุทธเจ้า	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าได้	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้าได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

15. ภาคผนวก

15.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

15.2 ใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

15.3 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 1.2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนา

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า (ต่อ)

ระบอบการปกครองของแคว้นต่างๆ

๑. ราชาธิปไตย หรือสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครอง
๒. สามัคคีธรรม หรือประชาธิปไตยระดับหนึ่ง การปกครองระบอบนี้ไม่มีพระมหากษัตริย์ใช้อำนาจสิทธิ์ขาดแต่ผู้เดียว

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า (ต่อ)

ด้านสังคม

➤ ชนชั้นต่างๆ ในระบบวรรณะ

๑. วรรณะพราหมณ์ สี่ประจําวรรณะ คือ สีขาว
๒. วรรณะกษัตริย์ สี่ประจําวรรณะ คือ แดง
๓. วรรณะแพศย์หรือไวยาณะ สี่ประจําวรรณะ คือ สีเหลือง
๔. วรรณะศูทร ใช้สีอะไรก็ได้ นอกเหนือจากสี่ประจําวรรณะทั้งสามข้างต้น

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า (ต่อ)

ด้านคติความเชื่อของชาวชมพูทวีปในสมัยก่อนพุทธกาล

๒. คติความเชื่อที่เกิดจากคำสอนและพิธีกรรมของพวกพราหมณ์

ทำให้เกิดความเชื่อเรื่องวรรณะ และเชื่อว่าวรรณะพราหมณ์ เป็นผู้นำคำสอนจากเทพเจ้ามาประกาศ โดยมีคัมภีร์พระเวทเป็นหลัก

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า (ต่อ)

ด้านสังคม

➤ มูลเหตุที่ทำให้เกิดวรรณะ

๑. ทางตำนาน
 - ทฤษฎีเกี่ยวกับยุค
 - ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของพระผู้สร้าง
 ๒. สันนิษฐานตามหลักวิชา
- เนื่องจากคำว่า วรรณะ แปลว่า สีผิว ทำให้สันนิษฐานว่า การแบ่งชนชั้นเดิมคงถือตามสีผิวเป็นสำคัญ

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า (ต่อ)

ด้านคติความเชื่อของชาวชมพูทวีปในสมัยก่อนพุทธกาล

๑. คติความเชื่อที่เกิดจากธรรมชาติ

เป็นความเชื่อว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ฝนตก พายุร้อน พายุพัด แผ่นดินไหว มีเทพเจ้าหรือวิญญาณ เป็นผู้บันดาลให้เกิด จึงมีการตั้งชื่อเทพเจ้า มีการบูชา บวงสรวง และเซ่นไหว้ เพื่อความสงบสุขของคนในสังคม

ลักษณะของสังคมชมพูทวีป และคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อน พระพุทธเจ้า (ต่อ)

ด้านคติความเชื่อของชาวชมพูทวีปในสมัยก่อนพุทธกาล

๓. คติความเชื่อที่เกิดจากคำสอนและปรัชญาของศาสนาต่างๆ

ในสภาพสังคมที่มีความทุกข์ทรมานให้มนุษย์ต่างค้นหาคำตอบให้กับชีวิต จึงทำให้เกิดคติความเชื่อต่างๆ จากพวกที่ไม่ยอมรับคำสอนของศาสนาพราหมณ์

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทาง
ศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

คำชี้แจง เปรียบเทียบสังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาลกับสมัยพุทธกาล

ประเด็นเปรียบเทียบ	สมัยก่อนพุทธกาล	สมัยพุทธกาล
1. ด้านการเมืองการปกครอง		
2. ด้านสังคม		
3. ด้านศาสนาหรือลัทธิความเชื่อ		

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 1.2
เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อ
ทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

คำชี้แจง เปรียบเทียบสังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาลกับสมัยพุทธกาล

ประเด็นเปรียบเทียบ	สมัยก่อนพุทธกาล	สมัยพุทธกาล
1. ด้านการเมืองการปกครอง	<u>ชาวชมพูทวีปมักจะปกครองกันโดยสามัคคีธรรม เมื่อ กษัตริย์ผู้ปกครองทรงประพฤติดุราชธรรม ประชาชนก็อาจทูลเชิญให้สละราชสมบัติได้ กษัตริย์ในสมัยนั้นจึงยังไม่มีอำนาจมากนัก ปกครองชนเพียงกลุ่มน้อย เป็นหัวหน้าของกลุ่มชนใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งได้รับมอบหมายจากประชาชนให้ดูแลความสงบของหมู่คณะ</u>	<u>สมัยพุทธกาลมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือราชาธิปไตย คือ พระราชาทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง แต่การปกครองแบบสามัคคีธรรมก็ยังคงมีอยู่บ้าง</u>
2. ด้านสังคม	<u>ชาวพื้นเมืองนับถือพระพรหม และเชื่อว่าพระพรหมเป็นผู้สร้างโลกและมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของมนุษย์ ความเชื่อในลักษณะนี้เรียกว่า พรหมลิขิตพวกอารยันก็ได้สวมรอยว่า พระพรหมได้กำหนดชะตาชีวิตของมนุษย์ไว้ 4 วรรณะ คือ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ และศู</u>	<u>พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ประชาชนเลิกเชื่อในเรื่องพรหมลิขิต ให้เชื่อเรื่องกรรม ลิขิต โดยสอนว่า ชีวิตของคนจะดีหรือชั่วไม่ได้ขึ้นอยู่กับพรหมลิขิต แต่ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง และทรงเปิดโอกาสให้ทุกวรรณะเข้ามาบวชและปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเสมอกัน</u>

ประเด็นเปรียบเทียบ	สมัยก่อนพุทธกาล	สมัยพุทธกาล
3. ด้านศาสนาหรือลัทธิ ความเชื่อ	<u>ศาสนาในชมพูทวีปเป็น</u> <u>พัฒนาการของความคิดที่อาศัยปัจจัย</u> <u>ต่าง ๆ ทางสังคม ธรรมชาติ ลัทธิความ</u> <u>เชื่อ และปรัชญาต่างๆ ที่มีวิวัฒนาการ</u> <u>ผ่านยุคสมัยมาโดยลำดับ จนในที่สุดได้</u> <u>นับถือศาสนาพราหมณ์ และในขณะนั้น</u> <u>ได้มีการนับถือลัทธิศาสนาอื่น ๆ อีก</u> <u>มากมาย</u>	<u>พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรม</u> <u>ต่อต้านลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมัย</u> <u>นั้นโดยทรงสอนให้บุคคลพึ่งตนเอง เว้นชั่ว</u> <u>ทำดีด้วยตนเอง การทำความดีก็คือการ</u> <u>สะเดาะเคราะห์ไปในตัว และทรงสอนให้</u> <u>บูชาัญญเสียใหม่ด้วยการช่วยเหลือชีวิตของ</u> <u>สัตว์ทั้งหลายแทนการทำลายชีวิต</u>

แบบประเมินใบงานที่ 1.2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนา

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	ผ่าน / ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 2 เท่ากับ ดี
 คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
 คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3.ความตั้งใจในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	ทำงานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	ทำงานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง สังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงานด้วยความเพียรพยายาม อุตทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นในการทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
2. พระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง
3. ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

3. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักคำสอน รวมทั้งทฤษฎีที่เป็นสากล โดยยึดทางสายกลาง ที่สามารถพิสูจน์ได้ ตลอดจนมุ่งเน้นในการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา เราในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน จึงควรที่จะศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อนำมาพัฒนาศรัทธาและปัญญาอันจะนำไปสู่ประโยชน์สุข และสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4-6/5 วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิด ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลรวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้ (K)

2. เขียนวิเคราะห์ทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลรวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้ (P)

3. ปฏิบัติตนตามหลักทฤษฎีและวิธีการตลอดจนข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูนำเสนอเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับคติความเชื่อทางศาสนาในสังคมชมพูทวีปในสมัยก่อนพระพุทธเจ้าว่า มีคติความเชื่ออย่างไร เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นว่า คติความเชื่อเหล่านี้เริ่มมีความเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเข้าสู่สมัยพระพุทธเจ้าที่ทรงเป็นองค์ศาสดาผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาในชมพูทวีป	-
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในเบื้องต้น ดังนี้ - พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลอย่างไร - เมื่อเปรียบเทียบพระพุทธศาสนากับคติความเชื่อในสังคมชมพูทวีปสมัยก่อนพระพุทธเจ้า มีความเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างหรือไม่ อย่างไร 4. ครูให้ตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ครูตั้งคำถามที่หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้อธิบายสรุปเพิ่มเติมจากที่ตัวแทนนักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็น 5. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง และพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง จากหนังสือเรียน จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง 6. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็นที่สงสัย	- สื่อ PowerPoint - ใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 7. ครูสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง และพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลรวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์ทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลรวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึด	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. ปฏิบัติตนตามหลักทฤษฎีและวิธีการตลอดจนข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.3 เรื่องพระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึด

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

15. ภาคผนวก

15.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

15.2 ใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึด

15.3 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 1.3 เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึด

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง

อริยสัจ ๔ เป็นทฤษฎีที่พระพุทธศาสนาเน้นอยู่เสมอ

- สอนว่าชีวิตและโลกมีปัญหา**
 - ปัญหาการดิ้นรนแสวงชีวิต ปัญหาการมีชีวิตอยู่รอด ปัญหาสากลอย่างเกิด แก่ เจ็บ ตาย
- สอนว่าปัญหามีสาเหตุ**
 - สรรพสิ่งเกิดจากเหตุ สรรพสิ่งจะดับหรือหมดไป ก็เพราะดับเหตุ เมื่อรู้ว่ามีสาเหตุ การแก้ปัญหาจึงต้อง แก้ที่สาเหตุ
- สอนว่ามนุษย์สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง**
 - เมื่อรู้สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาแล้ว ย่อมสามารถแก้ปัญหาอันเกิดจากสาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้นได้
- สอนว่าการแก้ปัญหาต้องใช้ปัญญาและความพากเพียร**
 - การแก้ปัญหาให้สำเร็จตามความมุ่งหมายได้ จะต้องใช้ปัญญากับความพากเพียรควบคู่กันไปในการแก้ปัญหา

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง

“ มัชฌิมาปฏิปทา ”

(อริยมรรค มีองค์ ๘)

- สัมมาทิฐิ** (เห็นชอบ) มีความเห็นถูกต้องตามท่านอรรถกถารวม
- สัมมาสังกัปปะ** (ดำริชอบ) ไม่ลุ่มหลงกับความสุขทางกาย ไม่พยายาม
- สัมมาวาจา** (เจรจาชอบ) ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดหยาบคาย
- สัมมากัมมันตะ** (กระทำชอบ) ไม่ทำลายชีวิต ไม่ลักขโมย
- สัมมาอาชีวะ** (เลี้ยงชีพชอบ) หากินด้วยอาชีพที่สุจริต ไม่คดโกง
- สัมมาวาชามะ** (พยายามชอบ) พยายามละเว้นจากความชั่วต่างๆ
- สัมมาสติ** (ระลึกรับชอบ) มีสติระลึกรับรู้ในการคิด ทำ พูด
- สัมมาสมาธิ** (ตั้งจิตมั่นชอบ) มีจิตตั้งมั่นอย่างถูกต้องแน่วแน่ในการประพฤติธรรม

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

พระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง

การพัฒนาศรัทธา ศรัทธา หมายถึง ความเชื่อมั่นในสิ่งดีงามที่ประกอบด้วยเหตุผลศรัทธาที่จะนำไปสู่การพัฒนา ๓ ประการ

- เชื่อมั่นในความดีงามของมนุษย์
- เชื่อมั่นในกฎแห่งการกระทำและผลของการกระทำ
- เชื่อมั่นว่ามนุษย์ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำและผลของการกระทำนั้น

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

การพัฒนาปัญญา พระพุทธเจ้าสอนให้มนุษย์รู้จักใช้ปัญญาในการพิจารณาค้นหาเหตุผล โดยอาศัยการฝึกจิต เป็นการทำให้แน่วแน่มั่นคงเป็นสมาธิ

ตัวอย่าง

ในพละ ๕ (ธรรมอันเป็นกำลัง ๕ ประการ)

- ศรัทธา
- วิริยะ
- สติ
- สมาธิ

ปัญญาในเวสารัชชกรณธรรม (ธรรมนำความกล้าหาญ)

- ศรัทธา
- ศีล
- พหุสัจจะ
- วิริยารัมภะ
- ปัญญา

“ หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ”

ถ้าทรงสอนเรื่องศรัทธาในใดก็จะทรงสอนเรื่องปัญญาในที่นั้นด้วย

ใบงานที่ 1.3
เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล
และมีข้อปฏิบัติที่ยึด

คำชี้แจง ตอบคำถามที่กำหนดต่อไปนี้

พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากลอย่างไร

Handwriting practice area with horizontal lines and a small circle at the top right.

พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางอย่างไร

Handwriting practice area with horizontal lines and a small circle at the top left.

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 1.3
เรื่อง พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล
และมีข้อปฏิบัติที่ยึด

คำชี้แจง ตอบคำถามที่กำหนดต่อไปนี้

พระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากลอย่างไร

พระพุทธศาสนามีหลักการและวิธีการซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้อง และ.....
สามารถพิสูจน์ได้ ทฤษฎีอันเป็นสากลที่พระพุทธศาสนาเน้นอยู่เสมอ คือ อริยสัจ 4
ได้แก่.....

1. สอนว่าชีวิตและโลกมีปัญหา.....
2. สอนว่าปัญหามีสาเหตุ.....
3. สอนว่ามนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาดได้ด้วยตนเอง.....
4. สอนว่าการแก้ปัญหาคงต้องใช้ปัญญาและความพากเพียร.....

พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางอย่างไร

ข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า
มัชฌิมาปฏิปทา.....หรืออริยมรรคมีองค์ 8 คือ เห็นชอบ คำริชอบ เจริญชอบ
กระทำชอบ เลี้ยงชีพชอบ พยายามชอบ ระลึกชอบ และจิตตั้งมั่นชอบ

แบบประเมินใบงานที่ 1.3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1. เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3. ความตั้งใจในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4. ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5. ความรับผิดชอบในการทำงาน	ทำงานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	ทำงานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
 หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นในการทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่เดือน..... พ.ศ.

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
2. พระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง
3. ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

3. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักคำสอน รวมทั้งทฤษฎีที่เป็นสากล โดยยึดทางสายกลาง ที่สามารถพิสูจน์ได้ ตลอดจนมุ่งเน้นในการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา เราในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน จึงควรที่จะศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อนำมาพัฒนาศรัทธาและปัญญาอันจะนำไปสู่ประโยชน์สุข และสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/6 วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาและแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือได้ (P)
3. เห็นคุณค่าทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลรวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนา และลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 1.4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูนำภาพพระสงฆ์ร่วมประชุมทำสังฆกรรม เช่น การทำวัตรเช้า-เย็น ที่ชุมชนสงฆ์ในพิธีรับกฐิน เป็นต้นมาให้นักเรียนดูที่หน้าชั้นเรียน 4. ครูตั้งประเด็นคำถามจากภาพที่นำมาแสดง โดยให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นว่า จากภาพดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาได้หรือไม่ อย่างไร 5. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น และสรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า ในพระพุทธศาสนาก็มีลักษณะของสังคมประชาธิปไตย เช่นเดียวกับสังคมอื่นๆ ทั้งการให้สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคแก่พระภิกษุภายใต้พระธรรมวินัย ตลอดจนการยึดถือมติในที่ประชุมของสงฆ์เป็นหลัก ซึ่งเหล่านี้ถือเป็นความสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยในการปกครองประเทศของสังคมประชาธิปไตย 6. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้ เรื่อง ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียน แล้วให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา 7. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบใบงาน โดยครูชมเชยนักเรียนที่ทำคะแนนได้สูงสุด และให้กำลังใจนักเรียนที่ทำคะแนนได้น้อย เพื่อเป็นกำลังใจสำหรับนำไปพัฒนาตนเองต่อไป	- สื่อ PowerPoint - ภาพประกอบการสอน (พระสงฆ์ร่วมประชุมทำ สังฆกรรม) - ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 8. ครูสรุปให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีคำสอนอันประกอบด้วยหลักทฤษฎีที่เป็นสากล และมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง ซึ่งช่วยพัฒนาศรัทธาและปัญญาในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและสามารถพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6
4. ภาพประกอบการสอน (พระสงฆ์ร่วมประชุมทำสังฆกรรม)

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรศัพท์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาได้	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาและแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลรวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาและลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

สื่ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

ภาพตัวอย่างประกอบ

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาให้สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคแก่พระภิกษุสงฆ์ทุกหมู่เหล่าภายใต้พระธรรมวินัย

มีกิจกรรมที่พระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะต้องถือเป็นเรื่องสำคัญ

- การประชุมในสังฆกรรม ภิกษุทุกรูปต้องเข้าประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

การลงมติในที่ประชุมสงฆ์ พระภิกษุสงฆ์จะต้องเห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์ จึงจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้

- พิธีรับฐาน พระสงฆ์ได้รับเลือกจรรับตำแหน่งในคณะสงฆ์

การตัดสินปัญหาที่มีความแตกแยกเป็นสองฝ่าย ตัดสินโดยฉันทาเสียงข้างมากเป็นชัยคดี เรียกว่า เมฆอุยสิกา

สิทธิและเสรีภาพของภิกษุในเรื่องการประชุม พระภิกษุสงฆ์ทุกรูปมีสิทธิเข้าร่วมประชุม และแสดงความคิดเห็นที่เห็นด้วยหรือคัดค้าน

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์

ด้านความเชื่อ

ด้านความรู้

ด้านความแตกต่าง

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

หลักการวิทยาศาสตร์นั้นจะเชื่อในเรื่องใดจะต้องมีการพิสูจน์ความจริงโดยใช้การทดลอง และทุกอย่างจะต้องดำเนินไปอย่างมีกฎเกณฑ์และมีเหตุผลเป็นตัวตัดสินโดยอาศัยปัญญาในการพิจารณา พระพุทธศาสนาที่มีหลักการด้านความเชื่อเช่นเดียวกับวิทยาศาสตร์ ดังหลักคำสอนที่ปรากฏอยู่ใน "กาลามสูตร"

กาลามสูตร ๑๐ ประการ

- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ
- อย่าเพิ่งพอใจเชื่อ

เพียงเพราะได้อ่านได้ฟังตามๆ กันมา
เพียงเพราะยึดถือสืบๆ กันมา
เพียงเพราะชาวเล่าลือ
เพียงเพราะอ้างตำรา
เพียงเพราะเดาเอาเอง
เพียงเพราะคาดคะเน
เพียงเพราะตรึกตามอาการ
เพียงเพราะชอบใจว่าตรงกับความเห็นของตน
เพียงเพราะเชื่อว่ามีผู้พูดสมควรจะเชื่อถือได้
เพียงเพราะนับถือว่าสมณะผู้เป็นครูของตน

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

ด้านความรู้

ทั้งวิทยาศาสตร์และพระพุทธศาสนาต่างยอมรับความรู้จากประสบการณ์ซึ่งมีการพิสูจน์โดยผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ พระพุทธเจ้าทรงเริ่มคิดจากประสบการณ์ที่ได้เห็น คือ ความเจ็บ ความแก่ และความตาย ซึ่งเป็นความทุกข์ พระองค์ทรงทดลองโดยอาศัยประสบการณ์ของพระองค์ จนในที่สุดทรงสามารถค้นพบหลักความจริงอันเป็นหนทางที่จะหลุดพ้นจากความทุกข์

ด้านความแตกต่าง

วิทยาศาสตร์มุ่งแสวงหาความจริงภายนอกด้านวัตถุเป็นสำคัญ ส่วนพระพุทธศาสนาเน้นการแสวงหาความจริงภายใน คือ ความจริงด้านจิตใจ ที่มุ่งให้มนุษย์สามารถพัฒนาจิตใจของตนให้หลุดพ้นจากกิเลสได้อย่างสิ้นเชิง

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (ต่อ)

การคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาและการคิดแบบวิทยาศาสตร์

การคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา เรียกว่า **"วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ"**

วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก
วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ (วิธีคิดแบบกระจายเนื้อหา)	วิธีคิดแบบคุณค่าและคุณค่าเทียม
วิธีคิดแบบสามัญลักษณะ (วิธีคิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา)	วิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยเร้าคุณธรรม (วิธีคิดแบบอุปมาเร้ากุศล)
วิธีคิดแบบอริยสัจ (วิธีคิดแบบแก้ปัญหา)	วิธีคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน
วิธีคิดแบบตามหลักการและความมุ่งหมาย (วิธีคิดแบบบรรณาการธรรมสัมพันธ)	วิธีคิดแบบวิภังคชาต

ใบงานที่ 1.4

เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง อ่านกรณีตัวอย่างที่ยกมาให้ แล้วอธิบายว่าเป็นลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาหรือไม่ เพราะเหตุใด

หลวงพี่โหน่งบอกหลวงพี่เท่งว่าวันนี้ตนจะไม่
ลงอุโบสถทำสังฆกรรม เพราะเพลียจากการ
เดินบิณฑบาตในตอนเช้า

ที่ประชุมคณะสงฆ์วัดดอนศรีสะอาด มีมติ
เป็นเอกฉันท์ให้หลวงพ่อดองได้รับผ้ากฐิน ใน
งานทอดกฐินประจำปี 2552

เมื่อเกิดความเห็นแตกเป็นสองฝ่ายในคณะ
สงฆ์ จะมีการตัดสินโดยถือเอาเสียงข้างมาก
เป็นข้อยุติ ที่เรียกว่า “ เยกยยลิกา ”

พระภิกษุสงฆ์ที่มีสิทธิ์เข้าร่วมประชุมในการ
เตรียมงานประจำปีของวัด จะต้องเป็นพระที่
มีพรรษาเกินกว่า 10 ปีเท่านั้น พระที่บวช
ใหม่หรือมีพรรษาน้อยไม่มีสิทธิ์เข้าประชุมใน
ครั้งนี้

พระภิกษุสงฆ์มีความเท่าเทียมกันและต้อง
เคารพกันตามลำดับอาวุโส คือ ถือตามลำดับ
การอุปสมบทก่อนหลังและไม่ถือว่ามาจาก
ชนชั้นใด

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 1.4

เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง อ่านกรณีตัวอย่างที่ยกมาให้ แล้วอธิบายว่าเป็นลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนาหรือไม่ เพราะเหตุใด

หลวงพี่โหน่งบอกหลวงพี่เท่งว่าวันนี้ตนจะไม่
ลงอุโบสถทำสังฆกรรม เพราะเพลียจากการ
เดินบิณฑบาตในตอนเช้า

ไม่ถือว่าเป็นประชาธิปไตย เพราะการลง
อุโบสถทำสังฆกรรมถือเป็นกิจกรรมที่พระสงฆ์
ทุกรูปจะต้องถือเป็นเรื่องสำคัญ

ที่ประชุมคณะสงฆ์วัดดอนศรีสะอาด มีมติ
เป็นเอกฉันท์ให้หลวงพ่อดองได้รับผ้ากฐิน ใน
งานทอดกฐินประจำปี 2552

ถือเป็นประชาธิปไตย

เมื่อเกิดความเห็นแตกเป็นสองฝ่ายในคณะ
สงฆ์ จะมีการตัดสินโดยถือเอาเสียงข้างมาก
เป็นข้อยุติ ที่เรียกว่า “ เภยยสิกขา ”

ถือเป็นประชาธิปไตย

พระภิกษุสงฆ์ที่มีสิทธิ์เข้าร่วมประชุมในการ
เตรียมงานประจำปีของวัด จะต้องเป็นพระที่
มีพรรษาเกินกว่า 10 ปีเท่านั้น พระที่บวช
ใหม่หรือมีพรรษาน้อยไม่มีสิทธิ์เข้าประชุมใน
ครั้งนี้

ไม่ถือว่าเป็นประชาธิปไตย เพราะพระภิกษุ
ทุกรูปมีสิทธิ์เข้าร่วมประชุม และมีสิทธิเสรีภาพ
ในการแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วยและ
คัดค้าน

พระภิกษุสงฆ์มีความเท่าเทียมกันและต้อง
เคารพกันตามลำดับอาวุโส คือ ถือตามลำดับ
การอุปสมบทก่อนหลังและไม่ถือว่ามาจาก
ชนชั้นใด

ถือเป็นประชาธิปไตย

ตัวอย่างภาพประกอบการสอน

พระสงฆ์ทำวัตร

การประชุมของพระสงฆ์

แบบประเมินใบงานที่ 1.4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 2 เท่ากับ ดี
 คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
 คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3. ความตั้งใจในการทำงาน	งานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	งานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	งานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
 หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่
การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อุตทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเป็นเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเป็นเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง พุทธประวัติ : การตรัสรู้

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือนพ.ศ.

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (การตรัสรู้)
2. การก่อตั้งพระพุทธศาสนา วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธจริยา

3. สาระสำคัญ

การศึกษาพุทธประวัติถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำ เพราะนอกจากจะได้เรียนรู้พุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแล้ว สามารถนำแบบอย่างพระจริยาวัตรของพระองค์ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดขั้นปี

ส 1.1 ม.4- 6/2 วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกฝนตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้การก่อตั้งวิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายการตรัสรู้ได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (P)
3. เห็นความสำคัญของการตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน 2. ครูนำภาพสังเวชนียสถานทั้ง 4 แห่ง มาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าสังเวชนียสถานทั้ง 4 มีความเกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างไรบ้าง	- ภาพประกอบการสอน

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูเลือกภาพ “มหาโพธิเจดีย์” ที่พุทธคยา ซึ่งเป็นหนึ่งในสังเวชนียสถาน 4 มาให้นักเรียนดูพร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนทราบความสำคัญของสถานที่แห่งนี้ว่าเป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 4. ให้นักเรียนร่วมกันตอบว่า ธรรมะที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้นั้น เรียกว่าอะไร และประกอบด้วยหลักธรรมข้อไหนบ้าง โดยครูเป็นผู้ช่วยสรุปและอธิบายให้นักเรียนทราบว่า ธรรมะที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้นั้น คือ สัจธรรมที่เป็นความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ที่เรียกว่า อริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค 5. ครูนำภาพ “เนกขัมมสถูป” ที่เมืองพาราณสี ซึ่งเป็นสังเวชนียสถานที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนามาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ธรรมะที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก้ปัญหาวัชคีย์เป็นครั้งแรกนั้น มีชื่อว่าอะไร และมีเนื้อหาสำคัญอย่างไร 6. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมที่เรียกว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโปรดแก้ปัญหาวัชคีย์ ซึ่งถือว่าเป็นการประกาศและก่อตั้งพระพุทธศาสนาขึ้นเป็นครั้งแรกหลังจากที่พระองค์ทรงตรัสรู้ 7. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด 8. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงานและครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็นที่สงสัย	- สื่อ PowerPoint - ใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด
กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 9. ครูสรุปเนื้อหาพุทธประวัติ : การตรัสรู้ 10. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมและแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการเรียนเรื่อง พุทธประวัติ ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6
4. ภาพประกอบการสอน

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรศัพท์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายการตรัสรู้ได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
2. เขียนวิเคราะห์ พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ ฝึกตนได้อย่างสูงสุด	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธเจ้าใน ฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้ อย่างสูงสุด	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าการตรัสรู้ และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.4 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะ
มนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 ใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าในฐานมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

13.3 ภาพประกอบการสอน

13.4 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 1.5 เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธรูปเจ้าในฐานมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง พุทธประวัติ : การตรัสรู้

พุทธประวัติ (ต่อ)

การตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา

การตรัสรู้

พระพุทธเจ้าตรัสรู้

- ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
- มีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา

การรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งธรรมดา

- ทุกข์
- สมุทัย
- นิโรธ
- มรรค

ความทุกข์อันยิ่งใหญ่ของมนุษย์ในทัศนะของพระพุทธศาสนา คือ ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย

พุทธประวัติ

- เรื่องราวความเป็นมาของพระพุทธเจ้า

ประสูติ

เสด็จออกผนวช

ตรัสรู้

แสดงปฐมเทศนา

ประกาศศาสนา

ปรินิพพาน

พุทธประวัติ (ต่อ)

วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

- พระพุทธศาสนาเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์
 - มองว่ามนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม
- มนุษย์ประเสริฐที่สุดได้ด้วยการฝึก
 - มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้และต้องฝึก ดังนั้นความประเสริฐของมนุษย์จึงอยู่ที่การฝึกอบรมและพัฒนาตนเอง
- พระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างของมนุษย์ผู้ใช้ความเพียรเพื่อความดีงาม
 - การตรัสรู้ คือ เครื่องหมายแห่งความสำเร็จในการเพียรพยายามและการใช้สติปัญญาของพระพุทธเจ้า การตรัสรู้มีใจจะกระทำได้ง่ายแต่ก็สำเร็จได้ด้วยความเพียรพยายาม การใช้สติปัญญา และความอดทน

ใบงานที่ 1.5

เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธรเจ้าในฐานมนุษย์ผู้ฝึก

ตนได้อย่างสูงสุด

คำชี้แจง อธิบายข้อความที่กำหนดให้ พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบ

พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

[illegible]

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 1.5

เรื่อง วิเคราะห์พระพุทธรเจ้าในฐานมนุษย์ผู้ฝึก

ตนได้อย่างสูงสุด

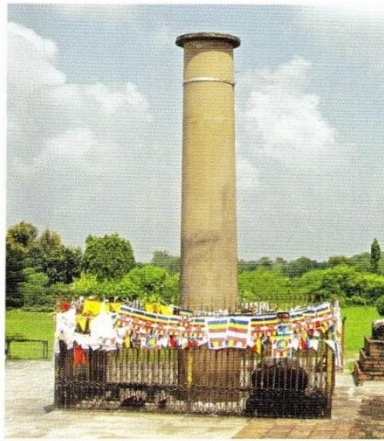
คำชี้แจง อธิบายข้อความที่กำหนดให้ พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบ

พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

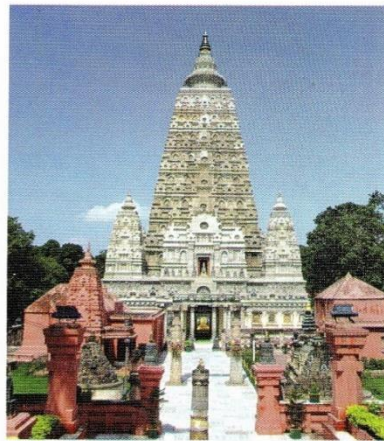
พระพุทธเจ้าเชื่อมั่นใน ศักยภาพของมนุษย์	พระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่าง ของมนุษย์ผู้ใช้ความเพียร เพื่อความดีงาม	มนุษย์ประเสริฐสูงสุดได้ ด้วยการฝึก
พระพุทธเจ้าทรงมองว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ ด้วย แนวทางที่ ถูก ต้อง เ ห ม า ะ ส ม ตั ง นั้น พระพุทธศาสนาจึงเน้น ย้ำให้ มนุษย์พัฒนาศักยภาพ คุณ ควา ม ดี ควา ม รู้ แล ะ ความสามารถของตนเอง อยู่ เสมอ	การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ถือ เป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จใน ความเพียรพยายามและการใช้สติปัญญา ของพระพุทธเจ้า แม้การตรัสรู้จะมีใช้ เรื่องที่กระทำได้โดยง่ายในมนุษย์ปุถุชน แต่แบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้า ก็คือ การแสดงออกถึงความเพียรพยายาม การใช้สติปัญญาและความอดทนที่ พระพุทธเจ้าทรงแสดงออกให้เห็น	มนุษย์เป็นสัตว์ที่สามารถ ฝึกได้และจำเป็นต้องฝึกอยู่เสมอ เพราะความประเสริฐของมนุษย์ อยู่ที่การฝึกฝนอบรมและพัฒนา ตนเอง

ตัวอย่างภาพประกอบการสอน

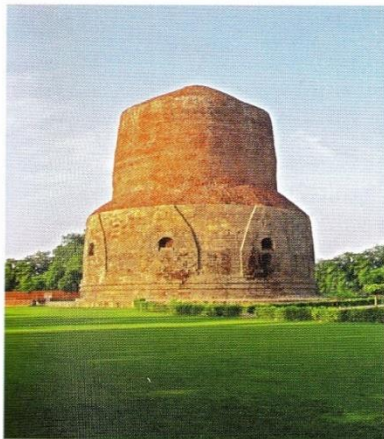
สังเวชนียสถาน ๔ แห่ง

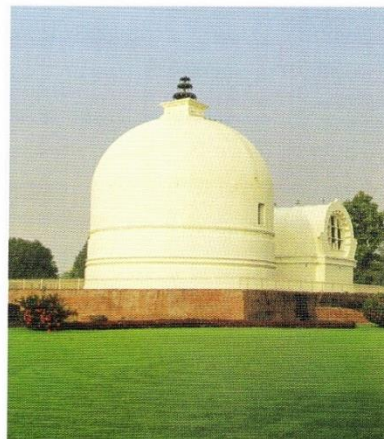
ลุมพินี สถานที่ประสูติ

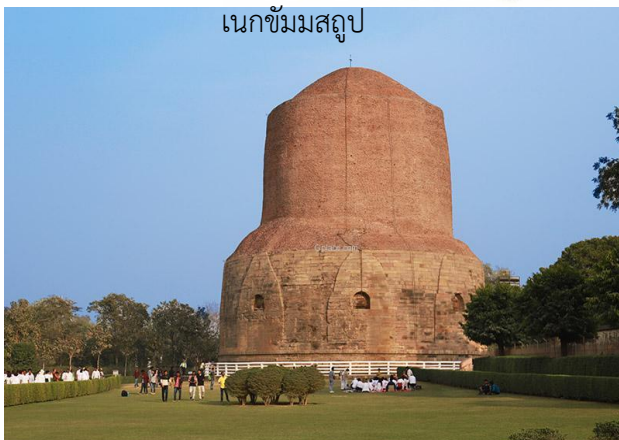
พุทธคยา สถานที่ตรัสรู้

พาราณสี สถานที่แสดงปฐมเทศนา
เนกขัมมสถูป

กุสินารา สถานที่ปรินิพพาน

แบบประเมินใบงานที่ 1.5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง พุทธประวัติ : การตรัสรู้

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3.ความตั้งใจในการทำงาน	งานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	งานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	งานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง พุทธประวัติ : การตรัสรู้

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่
การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการ ทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเป็นเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเป็นเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง พุทธประวัติ : การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่เดือนพ.ศ.....

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (การตรัสรู้)
2. การก่อตั้งพระพุทธศาสนา วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธจริยา

3. สาระสำคัญ

การศึกษาพุทธประวัติถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำ เพราะนอกจากจะได้เรียนรู้พุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแล้ว สามารถนำแบบอย่างพระจริยาวัตรของพระองค์ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4- 6/2 วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกฝนตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้การก่อตั้งวิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ชาติตนนับถือตามที่กำหนด

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายการก่อตั้งพระพุทธศาสนาได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์วิเคราะห์พุทธประวัติในการตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนาได้ (P)
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์การตรัสรู้และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูทบทวนความรู้เดิมในช่วงที่ที่แล้ว ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับพุทธประวัติตั้งแต่ก่อนประสูติจนถึงการเสด็จออกผนวช จากนั้นเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน 4. ครูบรรยายเนื้อหาพุทธประวัติไปตามลำดับหัวข้อ ได้แก่ การตรัสรู้ การประกาศและก่อตั้งพระพุทธศาสนา และการส่งสาวกไปประกาศพระพุทธศาสนา พร้อมซักถามนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อทบทวนความรู้และเพิ่มเติมความรู้ 5. ครูให้นักเรียนหาภาพหรือวาดภาพศาสนาของศาสนาต่างๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียน พร้อมทั้งเขียนบรรยายว่า เป็นศาสนาของศาสนาอะไร และมีประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศไหนบ้าง ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนา 6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา 7. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล	- สื่อ PowerPoint - ใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 8. ครูสรุปเนื้อหาพุทธประวัติ : การก่อตั้งพระพุทธศาสนา 9. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมและแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการเรียนเรื่อง พุทธประวัติ ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายการก่อตั้ง พระพุทธศาสนาได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์ พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ และการก่อตั้ง พระพุทธศาสนา ได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การ ก่อตั้งพระพุทธศาสนา	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าของการตรัสรู้ และการก่อตั้งพระพุทธศาสนา	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้ง
พระพุทธศาสนา

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 ใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

13.3 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 1.6 เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง พุทธประวัติ : การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

พุทธประวัติ (ต่อ)

วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด

พระพุทธศาสนาเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์

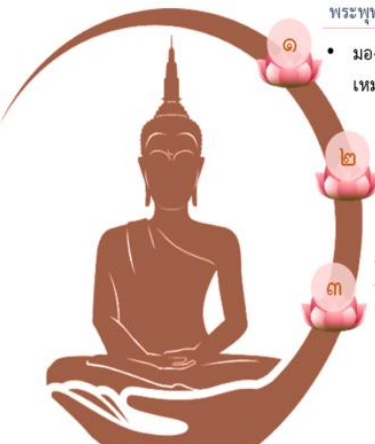
- ๑. มองว่ามนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

มนุษย์ประเสริฐสูงสุดได้ด้วยการฝึก

- ๒. มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้และต้องฝึก ดังนั้นความประเสริฐของมนุษย์จึงอยู่ที่การฝึกอบรมและพัฒนาตนเอง

พระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างของมนุษย์ผู้ใช้ความเพียรเพื่อความดีงาม

- ๓. การตรัสรู้ คือ เครื่องหมายแห่งความสำเร็จในการเพียรพยายามและการใช้สติปัญญาของพระพุทธเจ้า การตรัสรู้มีไขจะกระทำได้โดยง่ายแต่ก็สำเร็จได้ด้วยความเพียรพยายาม การใช้สติปัญญาและความอดทน

พุทธประวัติ (ต่อ)

การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

- พระพุทธเจ้าเสด็จไปทรงแสดงธรรมเป็นครั้งแรกที่เรียกว่า ปฐมเทศนา โปรดปัญจวัคคีย์ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
- ปัญจวัคคีย์ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ จึงเป็นอันว่าการประกาศและการก่อตั้งพระพุทธศาสนาได้เริ่มต้นขึ้นด้วยดีและได้เกิดมีพระสงฆ์ขึ้นในพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก

ใบงานที่ 1.6

เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง วิเคราะห์พุทธประวัติในประเด็นที่กำหนดให้

เหตุการณ์	บทวิเคราะห์
1. พระพุทธเจ้าทรงถือกำเนิดในวรรณะกษัตริย์ แต่ทรงสละสมบัติทั้งหมด ละทิ้งความสุขนานับการเพื่อเสด็จออกบวช	
2. การค้นหาทางดับทุกข์ได้ด้วยพระองค์เอง	
3. การคัดเลือกธรรมที่เหมาะสมสำหรับบุคคลหรือกลุ่มนั้น ๆ	
4. ทรงมอบอริปไตยคือความเป็นใหญ่แก่พระสงฆ์ในการทำหน้าที่ต่าง ๆ	

เรื่อง วิเคราะห์พุทธประวัติ: การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

เหตุการณ์	บทวิเคราะห์
1. พระพุทธเจ้าทรงถือกำเนิดในวรรณะกษัตริย์ แต่ทรงสละสมบัติทั้งหมด ละทิ้งความสุข นานับการเพื่อเสด็จออกบวช	<u>แนวคำตอบ</u> <u>การที่พระพุทธเจ้าทรงถือกำเนิดในวรรณะกษัตริย์ แต่ทรงสละราชสมบัติทั้งหมด ละทิ้งความสุขนานับการเพื่อเสด็จออกบวชนั้น เป็นเพราะว่าพระองค์ต้องการที่จะช่วยชาวโลกให้หลุดพ้นจากความทุกข์ นั่นก็เท่ากับว่าพระองค์ได้เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนนั่นเอง</u>
2. การค้นหาทางดับทุกข์ได้ด้วยพระองค์เอง	<u>แนวคำตอบ</u> <u>การค้นหาทางดับทุกข์ได้ด้วยพระองค์เอง คือพระพุทธเจ้าได้ทรงปฏิบัติด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งที่เรียนจากอาจารย์อาฬารดาบสและอุททกดาบส ทั้งที่ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาตามที่นักบวชสมัยนั้นนิยมทำกัน แต่ก็ไม่สามารถบรรลุธรรมได้ จนในที่สุดพระองค์หันมาบำเพ็ญเพียรทางจิต ซึ่งเป็นวิธีที่พระองค์ได้ทรงทดลองปฏิบัติด้วยพระองค์เอง จนในที่สุดพระองค์ก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า</u>
3. การคัดเลือกธรรมที่เหมาะสมสำหรับบุคคลหรือกลุ่มนั้น ๆ	<u>แนวคำตอบ</u> <u>การที่พระพุทธเจ้าทรงคัดเลือกธรรมที่เหมาะสมสำหรับบุคคลหรือบุคคลกลุ่มนั้นๆ เพราะพระองค์ทรงเห็นว่าบุคคลแต่ละกลุ่มแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน ซึ่งพระองค์ได้เปรียบบุคคลไว้เหมือนดอกบัว 4 เหล่า ดังนั้นจึงต้องคัดเลือกธรรมที่เหมาะสมสำหรับบุคคลเพื่อให้บุคคลผู้ที่ฟังธรรมนั้นได้ฟังและเข้าใจหลักธรรมที่พระองค์ทรงแสดง</u>

เหตุการณ์	บทวิเคราะห์
4. ทรงมอบอธิปไตยคือความเป็นใหญ่แก่พระสงฆ์ในการทำหน้าที่ต่าง ๆ	<u>แนวคำตอบ</u> <u>การที่พระพุทธเจ้าทรงมอบอธิปไตยคือความเป็นใหญ่ให้แก่พระสงฆ์ในการทำหน้าที่ต่างๆ นั้น เพราะพระพุทธเจ้าต้องการให้พระสงฆ์ได้รับความสะดวกในการทำหน้าที่ต่างๆ โดยไม่ต้องเดินทางกลับมาหาพระองค์ จึงให้พระสงฆ์สามารถ ตัดสินใจเพื่อทำหน้าที่ของพระสงฆ์ได้เอง</u>

แบบประเมินใบงานที่ 1.6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง พุทธประวัติ : การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 2 เท่ากับ ดี
 คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
 คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3.ความตั้งใจในการทำงาน	งานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	งานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุก ครั้ง ผลงานออกมาดี	งานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไข ปัญหาด้วยตัวเองแต่ ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
 หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง พุทธประวัติ : การก่อตั้งพระพุทธศาสนา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่
การงานด้วยความเพียรพยายาม อุตทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการ ทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 7 เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่..... เดือนพ.ศ.....

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา

- พระอัสสชิ
- พระกัศยปโคตมเถรี
- พระนางมัลลิกา
- หมอชีวกโกมารภัจจ์

3. สาระสำคัญ

พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาวพุทธตัวอย่าง และชาดก การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าย่อมทำให้พัฒนาตนได้ทั้งกาย วาจา และใจ รวมทั้งยังสามารถพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4-6/17 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาพุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายประวัติของพระอัสสชิ พระกัศยปโคตมเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์ได้ (K)

2. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์ (P)

3. เห็นความสำคัญของหลักธรรมและสิ่งนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตแล้วสามารถปฏิบัติตาม (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ความรู้เดิมเกี่ยวกับพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่เคยเรียนมาแล้วในหัวข้อต่อไปนี้ - พุทธสาวก พุทธสาวิกาที่นักเรียนเคยเรียนมีใครบ้าง - พุทธสาวก พุทธสาวิกาแต่ละท่านมีคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างอะไรบ้าง - นักเรียนเคยปฏิบัติตามคุณธรรมของท่านอย่างไรบ้างและผลการปฏิบัติตนเป็นอย่างไร 4. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกายจะทำให้เราเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของท่าน และสามารถนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นผลดีต่อตนเอง ประเด็นหรือไม่ 5. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของ พระอัสสชิ พระกัศยปโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์	- สื่อ PowerPoint
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อ เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายประวัติของ พระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชิวโกโกมารภักข์ได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควร ถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชิวโกโกมารภักข์	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นความสำคัญของ หลักธรรมและสิ่งที่น่าสนใจ ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและสามารถปฏิบัติตาม	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 7 เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา

พุทธสาวก สาวิกา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๑. พระอัสสชิ
 - มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
 - เป็นครูที่ดี
 - เป็นผู้มั่นคงในหลักการของพระพุทธศาสนา
๒. พระกัศยปโคตมิเกรี
 - เป็นผู้มีความเคารพนอบน้อมยิ่ง
 - เป็นผู้มีความคิดค้นไป
 - เป็นครูที่ดีของสตรีทั้งหลาย

พุทธสาวก สาวิกา

พุทธสาวก สาวิกา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๑. พระนางมัลลิกา
 - เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า
 - เข้าใจโลกและชีวิต
 - เป็นผู้มีความอดทน
 - เป็นผู้มีความใจกว้าง
๔. หมอชีวกโกมารภัจจ์
 - เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงยิ่ง
 - เป็นผู้มีความรู้และมีความพากเพียรสูงยิ่ง
 - เป็นอุบาสกที่ดี
 - เป็นผู้เสียสละอย่างยิ่ง

พุทธสาวก สาวิกา

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
 หน่วยย่อยที่ 7 เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินีทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงานด้วยความเพียรพยายาม อุตทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นในการทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 7 เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ 24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2563

เวลา 08.40 – 09.30 นาที

ผู้สอน นางสาวกนกวรรณ เศษวงศ์

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

พุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา

- พระอัสสชิ
- พระกัศยปโคตรมีเถรี
- พระนางมัลลิกา
- หมอชีวกโกมารภัจจ์

3. สาระสำคัญ

พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาวพุทธตัวอย่าง และชาดก การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ายอมทำให้พัฒนาตนได้ทั้งกาย วาจา และใจ รวมทั้งยังสามารถพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4-6/17 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาพุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายประวัติของพระอัสสชิ พระกัศยปโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์ได้ (K)

2. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัศยปโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์ (P)

3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของหลักธรรมและสิ่งนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตแล้วสามารถปฏิบัติตาม (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัศยปโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชีวกโกมารภัจจ์

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูทบทวนความรู้เดิมในช่วงที่เล่าในเรื่องพุทธประวัติ พุทธสาวก สาวิกา 4. ครูสุ่มนักเรียนออกมาวิเคราะห์ในประเด็น ดังต่อไปนี้ - คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ - คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระกัศยปโคตรมีเถรี - คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระนางมัลลิกา - คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของหมอชิวโกโกมารภักจ 5. ครูอธิบายเสริมหลังจากนักเรียนตอบคำถามเสร็จ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็นที่สงสัยและไม่เข้าใจ 6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใช้คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัศยปโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชิวโกโกมารภักจ	- สื่อ PowerPoint
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 7. ครูแนะนำให้นักเรียนนำคุณธรรมและแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการเรียนเรื่อง พุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
2. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายประวัติของ พระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชิวโกโกมารภักข์ได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพระอัสสชิ พระกัสาโคตรมีเถรี พระนางมัลลิกา และหมอชิวโกโกมารภักข์	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าหลักธรรม และสิ่งนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตแล้วสามารถปฏิบัติตาม	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. เกณฑ์การประเมินการแสดงบทบาทสมมติ

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 7 เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สภาวิกา

พุทธประวัติ

- เรื่องราวความเป็นมาของพระพุทธเจ้า

ปะนุตติ เสด็จออกผนวช ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา ประกาศศาสนา ปรีตินิพพาน

พุทธสาวก สภาวิกา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- พระอัสสชิ
 - มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
 - เป็นครูที่ดี
 - เป็นผู้มั่นคงในหลักการของพระพุทธศาสนา
- พระกัสสปโคตมิกะ
 - เป็นผู้มีความเคารพนอบน้อมยิ่ง
 - เป็นผู้มีความคิดสับไว
 - เป็นครูที่ดีของสตรีทั้งหลาย

พระอัสสชิและพระกัสสปโคตมิกะ

พุทธสาวก สภาวิกา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

- พระนางมัลลิกา
 - เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า
 - เข้าใจโลกและชีวิต
 - เป็นผู้มีความอดทน
 - เป็นผู้มีความใจกว้าง
- หมอชีวกโกมารภัจจ์
 - เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงยิ่ง
 - เป็นผู้ใฝ่รู้และมีความพากเพียรสูงยิ่ง
 - เป็นอุบาสกที่ดี
 - เป็นผู้เสียสละอย่างยิ่ง

พระนางมัลลิกาและหมอชีวกโกมารภัจจ์

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
 หน่วยย่อยที่ 7 เรื่อง พุทธประวัติ พุทธสาวก สภาวิภา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่ย
การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเป็นเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเป็นเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 8 เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือน พ.ศ.

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ศาสนิกชนตัวอย่าง

1. พระนาคเสน-พระยามิลินท์
2. สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)
3. หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
4. นายสุชีพ ปุญญานุภาพ

3. สาระสำคัญ

พุทธประวัติ ประวัติดุสิตสาวก พุทธสาวิกา ชาวพุทธตัวอย่าง และชาดก การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าย่อมทำให้พัฒนาตนได้ทั้งกาย วาจา และใจ รวมทั้งยังสามารถพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายประวัติศาสนิกชนตัวอย่างได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์ข้อคิดและหลักธรรมจากศาสนิกชนตัวอย่างได้ (P)

3. เห็นคุณค่าหลักคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากการศึกษาศาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติของศาสนิกชนตัวอย่าง จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมหรือจากอินเทอร์เน็ต ของศาสนิกชน ตัวอย่าง ดังนี้ 1. พระนาคเสน-พระยามิลินท์ 2. สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี) 3. หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต 4. นายสุชีพ ปุญญานุภาพ 4. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง 5. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอ 1-2 คนและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็นหรือซักถามในประเด็นที่ข้อสงสัย 6. ครูสังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน แล้วครูอธิบายเสริมให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักธรรมและข้อคิดของศาสนิกชนตัวอย่าง 7. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบใบงานเรื่องการศึกษาศาสนิกชน ตัวอย่าง	- สื่อ PowerPoint - ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 8. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของการศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง และ ข้อคิดสำคัญที่ได้จากการเรียนแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมและ แบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการเรียน ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง
2. ภาพสื่อการสอน พุทธประวัติ ตอน ฃญุมาร
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
2. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายประวัติศาสตร์นิกรชนตัวอย่างได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์ข้อคิดและ หลักธรรมจากศาสนิกชนตัวอย่าง ได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชน ตัวอย่าง	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าหลักคุณธรรม อันเป็นแบบอย่างจาก การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่างไป ประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง

13.3 ภาพสื่อการสอน พุทธประวัติ ตอน ผจญมาร

13.4 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 1.7 เรื่อง การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน

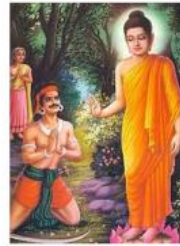
สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้
หน่วยย่อยที่ 8 เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง

ศาสนิกชนตัวอย่าง (ต่อ)

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๑. พระนาคเสน-พระยามิลินท์

- เป็นผู้ใฝ่รู้อย่างยิ่ง
- ยอมรับผิดและแก้ไขตนเอง
- เป็นผู้มีความรู้รอบด้านอย่างยอดเยี่ยม
- เป็นนักสอนธรรมที่มีเทคนิคการสอนดีเยี่ยม

๒. สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)

- เป็นผู้เคารพต่อพระรัตนตรัย
- เป็นผู้มีความกตัญญูทุกเวลา
- การบำเพ็ญสาธารณธรรม
- เป็นนักการปกครองที่ดีเยี่ยม

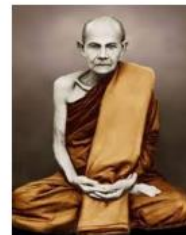

ศาสนิกชนตัวอย่าง (ต่อ)

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๓. หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

- ปฏิบัติตนตามสมณวินัย
- เอาใจใส่การศึกษาและปฏิบัติตามพระธรรมวินัย
- มีความเพียรในการสั่งสอน

๔. นายสุชีพ ปุญญานุภาพ

- เป็นผู้ใฝ่รู้เป็นอย่างยิ่ง
- เป็นพหุสูต
- เป็นครูที่ดี

ใบงานที่ 1.7

การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

พระนาคเสน-พระยามิลินท์

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

นายสุชีพ ปุญญานุภาพ

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ 1.7
การศึกษาศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

พระนาคเสน-พระยามิลินท์

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี)

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

หลวงปู่มั่น ฐริทัตโต

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

นายสุชีพ ปุญญานุภาพ

1. หลักธรรมและข้อคิด

.....

.....

.....

.....

2. หลักธรรมและข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมเหตุผล

.....

.....

.....

.....

(หมายเหตุ นักเรียนอาจบรรยายภาพตามความคิดเห็นของนักเรียน ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินใบงานที่ 1.7

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

หน่วยย่อยที่ 8 เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 2 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3.ความตั้งใจในการทำงาน	งานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	งานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	งานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
หน่วยย่อยที่ 8 เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที
การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการ ทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 9 เรื่อง เวสสันดรชาดก

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือน.....พ.ศ.....

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- เวสสันดรชาดก

3. สาระสำคัญ

เวสสันดรชาดกมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยมาก โดยเฉพาะเรื่องการให้ทาน ซึ่งการที่คนไทยมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการอนุเคราะห์ สงเคราะห์ และแบ่งปัน อันเป็นเอกลักษณ์พิเศษนั้นส่วนหนึ่งมีอิทธิพลมาจากการเรียนรู้เรื่องบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดร

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/14 วิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ส 1.1 ม.4-6/17 อธิบายประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาเวสสันดรชาดก จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้ (K)
2. วิเคราะห์เวสสันดรชาดก ที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้ (P)
3. เห็นความสำคัญของเวสสันดรชาดกนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตแล้วสามารถปฏิบัติตาม (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
- นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เวสสันดรชาดก

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	-

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูทบทวนความรู้เดิมโดยการตั้งคำถามในประเด็นต่อไปนี้ - เวสสันดรชาดกรเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร - เวสสันดรชกมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอย่างไรบ้าง เพราะอะไร 4. ครูอธิบายเสร็จหลังจากนักเรียนได้ตอบคำถาม และเชื่อมโยงเข้าเนื้อหา 5. ครูบรรยายเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจถึงประวัติของเวสสันดรชาดก หลังจากบรรยายเสร็จครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็นที่สงสัยและเปิดให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องเวสสันดรชาดก 6. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เวสสันดรชาดก ในประเด็นต่อไปนี้ - เวสสันดรชกมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอย่างไรบ้าง โดยอธิบายเชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและหลักธรรมนั้นสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร 7. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	- สื่อ PowerPoint - แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เชื่อมันต่อผลของการทำความดี ความชั่ว รวมทั้งพระพุทธศาสนามีทฤษฎีที่เป็นสากล พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง และพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 1.8 เรื่อง วิเคราะห์เวสสันดรชาดก
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้	- การทดสอบ	- แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. วิเคราะห์เวสสันดรชาดกที่ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นความสำคัญของเวสสันดรชาดกนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตแล้วสามารถปฏิบัติตาม	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

13. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

13.3 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 การทดสอบ

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 สังเกตพฤติกรรม

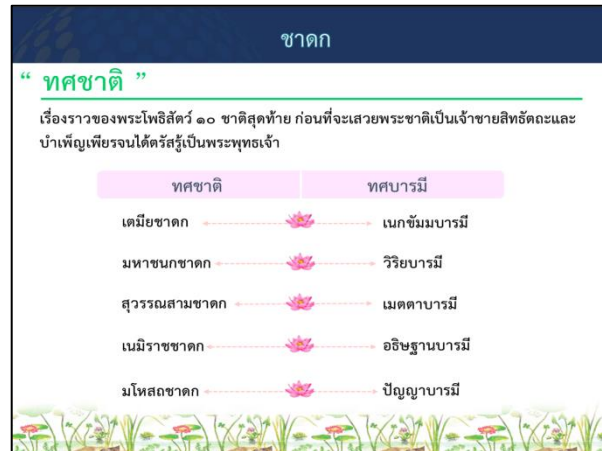
การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 9 เรื่อง เวสสันดรชาดก

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียน กา **×** ที่เป็นคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมให้

1. ข้อใดไม่ใช่คติความเชื่อของชาวชมพูทวีปสมัยก่อนพุทธกาล

- ก. เชื่อในวิญญาณ ภูตผีปีศาจ และเทพเจ้าต่างๆ
- ข. เชื่อเรื่องชนชั้นวรรณะ โดยมีคัมภีร์พระเวทเป็นหลัก
- ค. เชื่อเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ อำนาจลึกลับของพราหมณ์
- ง. เชื่อเรื่องความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ที่จะนำไปสู่การหลุดพ้นความทุกข์

2. ข้อใดให้ความหมายของคำว่า “พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากล” ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. เป็นที่ยอมรับของคนนานาประเทศ
- ข. มีหลักการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
- ค. มีหลักการและวิธีการเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้องและพิสูจน์ได้
- ง. มีผู้คนทั่วโลกเข้าไปปฏิบัติตาม และนำไปเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักทั่วไปในสากล

3. ข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลางของพระพุทธศาสนาได้แก่ข้อใด

- ก. มัชฌิมาปฏิปทา
- ข. เยภุยยสิกา
- ค. โอวาทปาติโมกข์
- ง. อนันตลักขณสูตร

4. ความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตั้งงามที่ประกอบด้วยเหตุผล คือความหมายของคำในข้อใด

- ก. ความเชื่อ
- ข. ความเลื่อมใส
- ค. ความศรัทธา
- ง. ความมีวิจารณ์ญาณ

5. ข้อใดถือเป็นลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

- ก. พระสงฆ์จะเคารพกันตามลำดับชนชั้น โดยไม่คำนึงถึงลำดับอาวุโส
- ข. การประชุมลงอุโบสถทำสังฆกรรม ไม่บังคับว่าพระสงฆ์ทุกรูปต้องเข้าร่วม
- ค. พระสงฆ์ที่มีพรรษามากเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์ในการออกเสียงแสดงความคิดเห็น
- ง. เมื่อมีความเห็นแตกออกเป็นสองฝ่าย ที่ประชุมของสงฆ์จะถือเอาเสียงข้างมากเป็นข้อยุติ

6. ข้อใดไม่จัดเป็นหลักความเชื่อใน กาลามสูตร 10 ประการ

- ก. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะอ้างตำรา
- ข. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะคนพูดเป็นที่รัก
- ค. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะตรึงตามอาการ
- ง. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะได้ยินได้ฟังตามๆกันมา

ก. วิธีคิดแบบชักจูงใจด้วยของรางวัล ข. วิธีคิดแบบทำให้ยอมรับกับปัญหา

ค. วิธีคิดแบบตามหลักการและความมุ่งหมาย ง. วิธีคิดแบบปล่อยวางตามกฎแห่งกรรมและความไม่เที่ยง

ก. วิธีคิดแบบคุณค่าแท้คุณค่าเทียม ข. วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก

ค. วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ ง. วิธีคิดแบบสืบสาวหาเหตุและปัจจัย

ก. วิธีคิดแบบอริยสัจ ข. วิธีคิดแบบวิภาษวิทยา
ค. วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ ง. วิธีคิดแบบอบายปฏักเจ้าคุณธรรม

ก. วิธีคิดแบบอริยสัจ ข. วิธีคิดแบบวิรัชชาวาท

ค. วิธีคิดแบบปลูกเร้ากุศล ง. วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ

ก. วิธีคิดทางพระพุทธศาสนาไม่ยอมรับกฎเกณฑ์เหมือนที่วิทยาศาสตร์ยอมรับ

ข. วิทยาศาสตร์กับพระพุทธศาสนาต่างก็มีวิธีคิดที่เน้นการมองในด้านวัตถุมากกว่าสิ่งอื่น

ค. การคิดแบบวิทยาศาสตร์และพระพุทธศาสนาต่างเป็นไปเพื่อการหาคำตอบและข้อสรุป

ง. การคิดแบบวิทยาศาสตร์มีลักษณะสอดคล้องกับวิธีคิดของทางพระพุทธศาสนาที่เน้นการแก้ไขปัญหาและผล

ก. สึกขา 3 ข. สถิติปฏิกฐาน 4
ค. เบญจศีล 5 ง. อริยมรรค 8

ก. ความหลุดพ้นจากการครอบงำของความโลภ โกรธ หลง
ข. ความอึดอึ้งใจในการได้ค้นพบความสุขจากการทำสมาธิ
ค. การได้รับความยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้ที่มีความดีงามทางกายและใจ
ง. การได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

14. คำว่า “ชาตก” มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. นิทานที่มีคติสอนใจ
- ข. เรื่องเล่าในพระพุทธศาสนา
- ค. หนึ่งในคัมภีร์ที่ว่าด้วยพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า
- ง. การเวียนว่ายตายเกิดของพระพุทธเจ้าในภพชาติต่างๆ

15. หลักธรรมในข้อใด ที่ช่วยทำให้เกิดประโยชน์สุขและสันติภาพในสังคม

- ก. ไตรสิกขา
- ข. สังคหวัตถุ
- ค. สาราณียธรรม
- ง. มัชฌิมาปฏิปทา

16. จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน นักเรียนคิดว่าหลักธรรมในข้อใดสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

- ก. อธิปไตย 3
- ข. สังคหวัตถุ 4
- ค. เบญจศีล 5
- ง. อริยมรรค 8

17. ผู้ใหญ่ลี เป็นผู้ใหญ่อำเภอน้ำใส ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในการยึดถือความเห็นส่วนใหญ่ของชาวบ้านเป็นหลักในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ในหมู่บ้าน นักเรียนคิดว่าผู้ใหญ่อลีมีคุณธรรมในข้อใด

- ก. อัตตาธิปไตย
- ข. โลกาธิปไตย
- ค. ธรรมาธิปไตย
- ง. มัชฌิมาธิปไตย

18. การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นักเรียนควรยึดถือหลักธรรมต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด

- ก. สัมปยุตธรรม
- ข. อุบาสกธรรม
- ค. บุญกิริยาวัตถุ
- ง. สาราณียธรรม

19. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม แล้วยกตัวอย่างในชาตกประกอบ

- ก. เพื่อให้คำสอนมีความน่าสนใจ
- ข. เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในธรรมที่ทรงแสดง
- ค. เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบ สำหรับให้เห็นภาพอย่างชัดเจน
- ง. เพื่อเป็นข้อคิดคติธรรมสอนใจ ซึ่งมีแฝงอยู่ในชาตกเรื่องต่างๆ ที่ทรงแสดง

20. คุณค่าที่สำคัญที่สุดของชาตก ได้แก่ข้อใด

- ก. ความบันเทิงจากเนื้อเรื่องในชาตก
- ข. สำนวนภาษาที่สละสลวยซึ่งมีอยู่ในชาตก
- ค. ข้อคิด คติสอนใจจากเรื่องราวต่างๆในชาตก
- ง. เป็นการร่วมสืบสานเรื่องราวในพระพุทธศาสนาให้คงอยู่

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

- ข้อ 1 ตอบ ง. เชื่อเรื่องความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ที่จะนำไปสู่การหลุดพ้นความทุกข์
- ข้อ 2 ตอบ ค. มีหลักการและวิธีการเป็นที่ยอมรับว่ามีความถูกต้องและพิสูจน์ได้
- ข้อ 3 ตอบ ก. มัชฌิมาปฏิปทา
- ข้อ 4 ตอบ ค. ความศรัทธา
- ข้อ 5 ตอบ ง. เมื่อมีความเห็นแตกออกเป็นสองฝ่าย ที่ประชุมของสงฆ์จะถือเอาเสียงข้างมากเป็นข้อยุติ
- ข้อ 6 ตอบ ข. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพียงเพราะคนพูดเป็นที่รัก
- ข้อ 7 ตอบ ค. วิธีคิดแบบตามหลักการและความมุ่งหมาย
- ข้อ 8 ตอบ ก. วิธีคิดแบบคุณค่าแท้คุณค่าเทียม
- ข้อ 9 ตอบ ข. วิธีคิดแบบวิภาษวาท
- ข้อ 10 ตอบ ก. วิธีคิดแบบอริยสัจ
- ข้อ 11 ตอบ ง. การคิดแบบวิทยาศาสตร์มีลักษณะสอดคล้องกับวิธีคิดของทางพระพุทธศาสนาที่เน้นการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล
- ข้อ 12 ตอบ ก. ศึกษา 3
- ข้อ 13 ตอบ ก. ความหลุดพ้นจากการครอบงำของความโลภ โกรธ หลง
- ข้อ 14 ตอบ ค. หนึ่งในคัมภีร์ที่ว่าด้วยพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า
- ข้อ 15 ตอบ ข. สังคหวัตถุ
- ข้อ 16 ตอบ ก. อธิปไตย 3
- ข้อ 17 ตอบ ข. โลกาธิปไตย
- ข้อ 18 ตอบ ง. สาราณียธรรม
- ข้อ 19 ตอบ ง. เพื่อเป็นข้อคิดคติธรรมสอนใจ ซึ่งมีแฝงอยู่ในชาดกเรื่องต่างๆ ที่ทรงแสดง
- ข้อ 20 ตอบ ค. ข้อคิด คติสอนใจจากเรื่องราวต่างๆในชาดก

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธ
 หน่วยย่อยที่ 9 เรื่อง เวสสันดรชาดก

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ไฟเรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที
การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่เดือน..... พ.ศ.....

เวลานาที่

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

อริยสัจ 4 เป็นคำสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา เป็นคำสอนหลักที่หลอมรวมเอาคำสอนหมวดอื่นๆในพระพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยกัน โดยแยกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ 4 หมวด คือ

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)
- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)
- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

3. สาระสำคัญ

หลักธรรมเปรียบเสมือนแก่นของพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงค้นพบแล้วนำมาเผยแผ่แก่มวลมนุษยชน เมื่อทุกคนเข้าใจและเห็นคุณค่านำไปปฏิบัติย่อมเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติและสังคมส่วนร่วม

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาอริยสัจ 4 จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความสำคัญของอริยสัจ 4 ได้ (K)
2. อธิบายหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ได้ (P)
3. ตระหนักและเห็นคุณค่าของอริยสัจ 4 นำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบกรรมดีในการดำเนินชีวิตได้ (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เพื่อวัดความรู้เดิม ความรู้ใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- นักเรียนอภิปรายหลักธรรมในกรอบปริยาส์ 4

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูแจ้งตัวชี้วัดช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ 2. ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้งามและทำท่าทางประกอบเพลง	- เพลงสร้างสมาธิดอกไม้งาม
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 4. ครูให้นักเรียนดูภาพการแสดงอาการต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ร้องไห้ ยิ้ม หัวเราะ 5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยให้ละความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 4-6 คน 6. ครูตั้งคำถามเพื่อถามนักเรียนต่อไปนี้ - นักเรียนดูภาพแล้ว รู้สึกอย่างไร - นักเรียนเคยแสดงความรู้สึกอย่างไรในภาพหรือไม่ แสดงความรู้สึกเช่นใดมากที่สุด 7. ครูให้นักเรียนอภิปรายกลุ่ม ระดมแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความรู้สึกจากภาพที่ครูให้ดู โดยอธิบายความหมาย และคุณค่าของพุทธะ หลังจากทีนักเรียนแสดงความรู้สึกเสร็จ 8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นหลักฐานในกรอบปริศนา 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค 9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้น 10. ครูและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างผลจากการทำความดี ความชั่ว	- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 - สื่อ PowerPoint - ภาพประกอบการสอน
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และวิเคราะห์หลักฐานในกรอบปริศนา 4 เชื่อมันต่อผลของการทำความดี ความชั่ว และแนวทางการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
2. ภาพประกอบการสอน
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
2. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายความสำคัญของอริยสัจ 4 ได้	- การทดสอบ	- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. อภิปรายหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ได้	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษา ค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. ตระหนักและเห็นคุณค่าของอริยสัจ 4 นำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบกรรมดีในการดำเนินชีวิตได้	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษา ค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินก่อนเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

1. ภาคผนวก

13.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

13.2 แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

13.2 ภาพประกอบการสอน

13.3 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 การทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

พระธรรม : หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ภาพประกอบการสอน

ร้องไห้ ยิ้ม หัวเราะ

พระรัตนตรัย

- แก้วอันประเสริฐ ๓ ประการ ได้แก่ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังขยัตนะ ที่เรียกว่ารัตนะ เพราะเป็นสิ่งประเสริฐ

ความหมายของพระรัตนตรัย

พระพุทธรูป	พระธรรม	พระสงฆ์
		
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งทรงค้นพบสัจธรรมด้วยพระองค์เองแล้วทรงประกาศสั่งสอนสรรพสัตว์เพื่อช่วยให้หลุดพ้นจากความทุกข์	เป็นความจริงที่มีอยู่โดยธรรมชาติเมื่อพระพุทธเจ้าทรงค้นพบแล้วจึงทรงนำมาสั่งสอนแก่สรรพสัตว์	กลุ่มชนที่เลื่อมใสในคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วออกบวชมีหน้าที่ศึกษา ปฏิบัติตาม และเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

คุณของพระรัตนตรัย

พระปัญญาคุณ	พระบริสุทธิคุณ	พระกรุณาคุณ
พระปัญญาของพระพุทธองค์ผ่านการพัฒนางานสามารถดับกิเลสได้ และสามารถชี้แนวทางให้สรรพสัตว์ทั้งหลายพ้นทุกข์ได้จริง	ความบริสุทธิ์ที่หมดจดปราศจากกิเลส เป็นความบริสุทธิ์ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญญาที่ทำให้จิตใจตื่นจากการหลับไหลไปตามกระแสของกิเลส	พระกรุณาที่ทรงมีต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย ด้วยทรงช่วยเหลือให้ค้นพบและรอดพ้น จากความทุกข์

อริยสัจ ๔

- หลักความจริงที่เป็นธรรมชาติของชีวิต เป็นหลักการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ๔ ประการ

	ทุกข์ (ความจริงที่ควรกำหนดรู้)
	สมุทัย (ความจริงที่ควรละ)
	นิโรธ (ความจริงที่ควรบรรลุ)
	มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียน กา **X** ที่เป็นคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมให้

1. หลักสัจธรรมอันประเสริฐที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้เรียกว่าอะไร

ก. อริยสัจ 4	ข. อริยธรรม
ค. อริยมรรค	ง. อริยจักขุ

2. ความจริงที่ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์ คือความหมายของหลักธรรมในข้อใด

ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค

3. นักเรียนคิดว่า สิ่งที่สุดาคิดใคร่ครวญตรงกับหลักธรรมข้อใดในอริยสัจ 4

สุตามีความทุกข์ใจ เพราะทำข้อสอบได้คะแนนน้อยที่สุดในชั้นเรียน
เธอจึงคิดใคร่ครวญหาสาเหตุที่ทำให้เธอได้คะแนนน้อย ซึ่งก็เป็นเพราะเธอ
ไม่ยอมอ่านหนังสือก่อนสอบ

ก. ทุกข์	ข. สมุทัย
ค. นิโรธ	ง. มรรค

4. ทุกข์ที่ยิ่งใหญ่ของความเป็นมนุษย์ในทัศนะของพระพุทธศาสนา ได้แก่ข้อใด

- ก. ทุกข์ที่เกิดจากการพลัดพรากจากสิ่งที่ตนรัก
- ข. ทุกข์ที่เกิดจากความผิดหวัง ไม่ได้ในสิ่งที่ปรารถนา
- ค. ทุกข์อันเกิดจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ และความตาย
- ง. ทุกข์อันเกิดจากความลุ่มหลงในรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

5. ผู้ที่ปฏิบัติตาม “ฆ่าความโกรธได้ย่อมอยู่เป็นสุข” นั้นจะต้องอาศัยหลักธรรมพุทธศาสนสุภาษิตข้อใดเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ

ก. เบญจศีล – เบญจธรรม	ข. ความเมตตา กรุณา
ค. ความปล่อยวาง	ง. ความอดทน

6. วิธีการเผยแพร่พระไตรปิฎกที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด คือข้อใด

- ก. การเทศนาสั่งสอนหรือการบอกธรรม
- ข. การพิมพ์หนังสือพระไตรปิฎกจำนวนมาก
- ค. การจารึกข้อความบนแผ่นศิลา และตามผนังโบสถ์
- ง. การใช้เทคนิคในการอธิบายความรู้ในพระไตรปิฎกของพระสงฆ์

7. เพราะเหตุใด จึงกล่าวว่า พระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างของมนุษย์ ผู้ใช้ความเพียรเพื่อความดีงาม

- ก. เพราะพระองค์ทรงเพียรพยายามเทศนาสั่งสอนมนุษย์ให้พบแต่ความดีงาม
- ข. เพราะพระองค์ทรงเพียรพยายามในการทรมานตน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยากในคนทั่วไป
- ค. เพราะพระองค์ทรงใช้ความเพียรพยายามและใช้สติปัญญาในการตรัสรู้ธรรมจนบรรลุความสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า

ง. เพราะพระองค์ทรงมีความเพียรพยายามสอนคนที่เต็มไปด้วยอวิชชาให้เข้าใจและซาบซึ้งในพระธรรมคำสอน จนนำไปสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

8. “โอวาทปาฏิโมกข์” เป็นพระธรรมเทศนาที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงในวันใด

- ก. วันมาฆบูชา
- ข. วันวิสาขบูชา
- ค. วันเข้าพรรษา
- ง. วันออกพรรษา

9. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา ได้แก่หลักธรรมในข้อใด

- ก. อิทธิบาท 4
- ข. อริยสัจ 4
- ค. สังคหวัตถุ 4
- ง. กุศลจริยวัตร 4

10. พุทธศาสนิกชนนิยมไปเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ยกเว้นวันใด

- ก. วันวิสาขบูชา
- ข. วันอาสาฬหบูชา
- ค. วันธรรมสวนะ
- ง. วันมาฆบูชา

11. ข้อใดสรุปไม่ถูกต้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยในทางพระพุทธศาสนา

- ก. ทุกข์-สมุทัย เป็นเหตุ นิโรธ-มรรค เป็นผล
- ข. ทุกข์-นิโรธ เป็นเหตุ สมุทัย-มรรค เป็นผล
- ค. สมุทัย-มรรค เป็นเหตุ ทุกข์-นิโรธ เป็นผล
- ง. สมุทัย-นิโรธ เป็นเหตุ ทุกข์-มรรค เป็นผล

12. วันอาสาฬหบูชา มีความสำคัญตรงกับข้อใด

- ก. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้
- ข. เป็นวันที่มีพระรัตนตรัยครบบริบูรณ์
- ค. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงเสด็จโปรดพุทธมารดา
- ง. เป็นวันที่พระสงฆ์มาประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย

13. การเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนควรตั้งจิตรำลึกสิ่งใดในการเวียนเทียนรอบที่ 1

- ก. พระพุทธคุณ
- ข. พระธรรมคุณ
- ค. พระสังฆคุณ
- ง. พระบริสุทธิคุณ

14. คำว่า “ศาสนพิธี” มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. พิธีกรรมที่จัดขึ้นในพระพุทธศาสนา
- ข. เอกลักษณ์ในทางวัฒนธรรมของชาวพุทธ
- ค. ขั้นตอนพิธีกรรมในการปฏิบัติของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- ง. ระเบียบแบบแผนของพิธีกรรมทางศาสนาที่ศาสนิกชนปฏิบัติตามเป็นแนวทางเดียวกัน

15. ข้อใด ไม่ใช่ประเภทของพุทธศาสนพิธี

- ก. กุศลพิธี
- ข. มงคลพิธี
- ค. ทานพิธี
- ง. ปกิณกพิธี

16. ประเพณีที่พุทธศาสนิกชนนิยมทำกันในวันเข้าพรรษามีหลายประการ ยกเว้นข้อใด

- ก. ทำบุญตักบาตร
- ข. ถวายผ้าอาบน้ำฝน
- ค. ฟังพระธรรมเทศนา
- ง. ประกอบพิธีปวารณา

17. วันที่พุทธศาสนิกชนนิยมนำเทียนพรรษาไปถวายวัด

- ก. วันวิสาขบูชา
- ข. วันธรรมสวนะ
- ค. วันเข้าพรรษา
- ง. วันออกพรรษา

18. ข้อความที่กล่าวว่า “ความพยายามเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ” สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตในข้อใด

- ก. สนตุฏฐิ ปรมิ ธนํ
- ข. อีณาทานํ ทุกขํ โลเก
- ค. วายเมเถว ปุริโส ยาว อตถสฺส นิปปทา
- ง. ปฏีรูปการี ธูรวา อญฺฐาตา วินทเต

19. ข้อใดอธิบายความหมายของพระไตรปิฎกได้ชัดเจนที่สุด

- ก. หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่มีการสังคายนาแล้ว
- ข. คัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่
- ค. เป็นหนังสือรวมพระธรรมวินัยไว้เป็นหมวดหมู่
- ง. คัมภีร์ของพระพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยพุทธกาล

20. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยได้รับการจัดพิมพ์ครั้งแรกในสมัยพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ใด

- ก. รัชกาลที่ 3
- ข. รัชกาลที่ 4
- ค. รัชกาลที่ 5
- ง. รัชกาลที่ 6

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ข้อ 1 ตอบ ก. อริยสัจ 4

ข้อ 2 ตอบ ง. มรรค

ข้อ 3 ตอบ ข. สมุทัย

ข้อ 4 ตอบ ค. ทุกข์อันเกิดจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ และความตาย

ข้อ 5 ตอบ ข. ความเมตตา กรุณา

ข้อ 6 ตอบ ก. การเทศนาสั่งสอนหรือการบอกธรรม

ข้อ 7 ตอบ ค. เพราะพระองค์ทรงใช้ความเพียรพยายามและใช้สติปัญญาในการตรัสรู้ธรรมจนบรรลุความสำเร็จเป็นพระพุทเจ้า

ข้อ 8 ตอบ ก. วันมาฆบูชา

ข้อ 9 ตอบ ข. อริยสัจ 4

ข้อ 10 ตอบ ค. วันธรรมสวนะ

ข้อ 11 ตอบ ค. สมุทัย-มรรค เป็นเหตุ ทุกข์-นิโรธ เป็นผล

ข้อ 12 ตอบ ข. เป็นวันที่มีพระรัตนตรัยครบบริบูรณ์

ข้อ 13 ตอบ ก. พระพุทธคุณ

ข้อ 14 ตอบ ค. ขั้นตอนพิธีกรรมในการปฏิบัติของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ข้อ 15 ตอบ ข. มงคลพิธี

ข้อ 16 ตอบ ง. ประกอบพิธีปวารณา

ข้อ 17 ตอบ ค. ขั้นตอนพิธีกรรมในการปฏิบัติของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ข้อ 18 ตอบ ค. วายเมธว บุรีโส ยาว อตถสส นิปปทา

ข้อ 19 ตอบ ข. คัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่

ข้อ 20 ตอบ ค. รัชกาลที่ 5

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ตัวอย่างภาพประกอบการสอน

ร้องไห้

ยิ้ม

หัวเราะ

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม
 หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที
การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการ ทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำ กิจกรรม - มีความรับผิดชอบใน ชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบ ในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหา คำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการ ค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบ อินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์และสมุทัย

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือนพ.ศ.....

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

อริยสัจ 4 เป็นคำสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา เป็นคำสอนหลักที่หลอมรวมเอาคำสอนหมวดอื่นๆในพระพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยกัน โดยแยกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ 4 หมวด คือ

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

ชั้นธ5 , ธรรม8 , จิตและเจตสิก

- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)

กรรม , อุปาทาน4 , วิตก3 , นิยาม5 , นิเวศน์5 , ปฏิจจสมุป

- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)

ภาวนา 4 , วิมุตติ 5 , นิพพาน

- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

พระสัทธรรม 3 , ปัญญาภูมิธรรม 4 , พละ 5 , อุบาสกธรรม 5 , อปริหานิยธรรม 7 , ปาปณิ
กธรรม 3 , ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม 4 , โภคอาทิยะ 5 , อริยวัฑฒ 5 , อธิปไตย 3 , สาราณียธรรม 6
, ทศพิชราชธรรม 10 , วิปัสสนาญาณ 9 , มงคล 38

3. สาระสำคัญ

หลักธรรมเปรียบเสมือนแก่นของพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงค้นพบแล้วนำมาเผยแผ่แก่
มวลมนุษยชาติ เมื่อทุกคนเข้าใจและเห็นคุณค่านำไปปฏิบัติย่อมเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติและสังคมส่วนร่วม

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน
นับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดขั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาอริยสัจ 4 จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความสำคัญของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์และสมุทัยได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์และสมุทัยได้(P)
3. เห็นคุณค่าของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์และสมุทัยนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบกรรมดี

ในการดำเนินชีวิตได้ (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทุกข์และสมุทัย

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าส่วนประกอบของร่างกายประกอบด้วยธาตุ ดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ และ ธาตุลม ซึ่งหมายถึง รูป และอธิบายให้นักเรียน เข้าใจว่า องค์ประกอบหลักของชีวิตมี 5 ประการ ประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ 4. ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์ให้นักเรียนฟัง แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกัน วิเคราะห์ จากนั้นครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงสาเหตุแห่งความทุกข์ หรือปัญหา และยกตัวอย่างให้สอดคล้องกับหลักธรรม อุปาทาน 4 วิตก 3 นิยาม 5 ปฏิจจสมุปบาท และนิรณ 5 5. ครูให้นักเรียน ทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทุกข์และสมุทัย โดยมี 2 ตอน ดังนี้ - ตอนที่ 1 เรื่อง ทุกข์ (ขันธ 5 , ธรรม 8 , จิตและเจตสิก) - ตอนที่ 2 เรื่อง สมุทัย (กรรม , อุปาทาน 4 , วิตก 3 , นิยาม 5 , นิรณ 5 , ปฏิจจสมุป)	- สื่อ PowerPoin - ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทุกข์และสมุทัย
ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 6. ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาหลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์และสมุทัย เพื่อไปแนวทางการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต	-

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทุกข์และสมุทัย
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายความสำคัญ หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์และสมุทัยได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์การปฏิบัติ ตามหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์และสมุทัยได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทุกข์ และสมุทัย	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าของหลักธรรม ในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์ และสมุทัยนำมาประยุกต์ใช้ ในการประกอบกรรมดีในการ ดำเนินชีวิตได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหา คำตอบ การสนทนาหา ตอบคำถามในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทุกข์และสมุทัย

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้ หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4

อริยสัจ ๔

- หลักความจริงที่เป็นธรรมชาติของชีวิต เป็นหลักการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ๔ ประการ

ทุกข (ความจริงที่ควรกำหนดรู้)

สมุทัย (ความจริงที่ควรละ)

นิโรธ (ความจริงที่ควรบรรลุ)

มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

๑ — ทุกข (ความจริงที่ควรกำหนดรู้)

- ความจริงว่าด้วยความทุกข์หรือปัญหาทั้งหลายประการ ที่ควรรู้และทำความเข้าใจในเบื้องต้น คือ ชันธ ๕ , โลกธรรม ๘ , จิตและเจตสิก

ชันธ ๕

เป็นองค์ประกอบหลักของชีวิต มี ๕ ประการ

- รูป
- เวทนา
- สัญญา
- สังขาร
- วิญญาณ

โลกธรรม ๘

สิ่งที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกและการรับรู้ของมนุษย์ทั้งในด้านบวกและลบ

- ได้ลาภ-เสื่อมลาภ
- ได้ยศ-เสื่อมยศ
- การสรรเสริญ-การนินทา
- สุข-ทุกข์

จิตและเจตสิก

- ไปได้ไกล
- เที่ยวไปควงเดียว
- ไม่มีสรีระ
- มีถ้าเป็นท้าวค้าย

๒ — สมุทัย (ความจริงที่ควรละ)

- ความจริงว่าด้วยเหตุเกิดแห่งทุกข์ การเรียนรู้เรื่องสมุทัย เพื่อจะได้หาหนทางละหรือบรรเทาเหตุแห่งทุกข์

หลักกรรม

กรรมแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

- ๑. กรรมแบ่งตามพฤติกรรม
 - กายกรรม - วาจกรรม
 - มโนกรรม
- ๒. กรรมแบ่งตามเจตนา
 - กุศลกรรม - อกุศลกรรม
 - อภัยการกรรม

กรรมนิยาม

กฎธรรมชาติว่าด้วยการกระทำหรือ กฎแห่งกรรม

- กรรมติดตามหน้าที่การให้ผล
- กรรมติดตามแรงหนักเบา

อุปาทาน ๔

ความยึดมั่นถือมั่นด้วยอำนาจกิเลส

- กามอุปาทาน
- ทิฏฐูปาทาน
- สีลัพพตูปาทาน
- อัตตวาอุปาทาน

วิตรก ๓

เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับจิต มี ๒ ด้าน

- ๑. กุศลวิตรก ความนึกคิดในเรื่องหรือสิ่งที่ดี มี ๓ ประการ ได้แก่
 - เอกขัมมวิตรก
 - อภยาบาทวิตรก
 - อวิหิงสรวิตก
- ๒. อกุศลวิตรก ความนึกคิดในเรื่องหรือสิ่งที่ไม่ดี มี ๓ ประการ ได้แก่
 - กามวิตรก
 - พยาบาทวิตรก
 - วิหิงสรวิตก

นิยาม ๕

กฎที่ควบคุมความเป็นไปในธรรมชาติ

- อตุณิยาม
- พีชนิยาม
- จิตนิยาม
- กรรมนิยาม
- ธรรมนิยาม

ปฏิจสงมุปบาท

หลักธรรมที่แสดงให้เห็นว่าสิ่งทั้งหลายไม่ได้ดำรงอยู่ได้ด้วยตัวมันเอง แต่อาศัยกันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป

เปรียบเทียบห่วงโซ่ ๑๒ ห่วง

- อวิชชา
- เวทนา
- สังขาร
- ตัณหา
- วิญญาณ
- อุปาทาน
- นามรูป
- ภพ
- สหยาตนะ
- ชาติ
- ผัสสะ
- ชรา มรณะ

นิรณ ๕

สิ่งที่ปิดกั้นหรือขัดขวางจิตไม่ให้บรรลุคุณความดี มี ๕ ประการ ดังนี้

- กามฉันท
- พยาบาท
- ถีนมิตะ
- อุทธัจจกุกกุกจะ
- วิจิกิฉา

ตอนที่ 1 ทุกข์

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

ชั้น 5

กรณีศึกษาที่ 1

อานนท์ เป็นดารารายานตร์ที่มีรูปร่างหน้าตาอยู่ในเกณฑ์ดี จัดเข้าชั้นเป็นหนุ่มรูปหล่อ เขาได้รับบทเป็นดารานำฝ่ายชายอยู่เสมอ มีแฟนภาพยนตร์ชอบและคลั่งไคล้ในตัวเขามาก ต่อมาเขาได้รับอุบัติเหตุรถยนต์พลิกคว่ำทำให้ใบหน้าของเขาเสียโฉมทำให้ผู้กำกับการแสดงต้องคัดเลือกเขาเป็นเพียงผู้แสดงประกอบ และบางครั้งต้องแสดงบทเป็นผู้ร้าย อานนท์ได้รับความทุกข์ใจอย่างมากในระยะแรก แต่ต่อมาไม่นานเขาก็ทำใจได้และยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงบทบาทการแสดงจากดารานำเป็นเพียงตัวประกอบ ซึ่งเพราะผู้ชมการแสดงต้องการชมพระเอกที่มีรูปร่างหน้าตาหล่อมากกว่าผู้ที่หน้าตาไม่หล่อ เป็นเรื่องปกติของคนทั่วไป เมื่ออานนท์หักห้ามใจไม่ให้เสียใจ และสามารถทำใจให้เป็นปกติได้เขาจึงหายจากความทุกข์ใจ

คำถาม

อานนท์มีความทุกข์ในใจเรื่องใด สอดคล้องกับชั้น 5 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 2

กล้าหาญ ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานกรรมการนักเรียน โรงเรียนศึกษาวิทยา เขามีความภาคภูมิใจมากที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความชื่นชอบในคุณลักษณะการเป็นผู้นำของเขา เขาพยายามทุ่มเทความรู้ความสามารถในการนำเพื่อนและน้องๆ ทำกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ในวันขึ้นปีใหม่เขาได้รับของขวัญและบัตรส.ค.ส. จากผู้ที่ชื่นชมในผลงานของเขา กล้าหาญ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักเรียนดีศรีโรงเรียน และได้รับโล่เกียรตินิยมจากผู้อำนวยการโรงเรียน เขามีความสุขใจในเกียรติยศที่ได้รับ แต่อย่างไรก็ตามยังมีเพื่อนบางคนแอบนินทาเขาว่า ทำงานเพื่อหวังผลตอบแทน เมื่อกล้าหาญเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น ฐานะทางครอบครัวของเขาตกต่ำลง เนื่องจากพ่อของกล้าหาญทำธุรกิจขาดทุน ดังนั้น เขาจึงต้องเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษานอกระบบ และต้องช่วยพ่อแม่ทำงานไปด้วย ชีวิตของกล้าหาญจึงมีความลำบากมากกว่าเดิม เขามีความทุกข์ใจในชะตาชีวิตของเขาอย่างมาก

คำถาม

ชีวิตของกล้าหาญสอดคล้องกับโลกธรรม 8 อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

จิตและเจตสิก

จิต ในนามธรรมหมายความว่าอะไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 3

ในห้องชมรมเล่าข่าวเช้านี้ มีสมาชิกของชมรมนั่งสนทนากันเป็นกลุ่มตามความสนใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในข่าวสารต่างๆ เป็นปกติทุกๆ เช้าก่อนเข้าเรียน

ตั้ม : ข่าวที่น่าสนใจในวันนี้เป็นเรื่อง ยาวชนดีเด่น ชื่อ สมภพ เจริญดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน กิริยามารยาทเรียบร้อย พุดจาสุภาพกับทุกคน นอกจากนั้นยังชอบช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส คิดหาทางช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัย และเป็นอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย

ไอ้ต : ฉันมีข่าวดาราสาวสวยคนหนึ่งชื่อ กบ เธอประสบความสำเร็จในการแสดงละครทีวี เธอเป็นดารายอดนิยม แสดงเก่ง เจ้าของค่ายละครทีวีต่างก็เชิญไปแสดงละครหลายเรื่อง

ติก : ข่าวที่ฉันหามานั้นเป็นข่าวที่น่าเศร้าใจมาก เป็นข่าวของนายอาร์ต ลูกขายนักธุรกิจระดับพันล้าน พาแฟนสาวไปนั่งรถยนต์คันหรูไปเที่ยวไนท์คลับ และไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับวัยรุ่น ดังนั้นนายอาร์ตจึงใช้ปืนยิงคู่รักตายส่งผลทำให้เขาต้องถูกจำคุก

อู๊ด : ฉันได้ข่าวมาจากการพูดคุยกับชาวบ้านหมู่บ้านสวนสวย เลยได้รู้ข้อมูลว่า พวกเด็กวัยรุ่นของหมู่บ้านสวนสวยเขามีแนวความคิดในเชิงสร้างสรรค์ พวกเขาจัดตั้งชมรมรักษามีสวนสวย และนัดทำกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน เช่น การปลูกต้นไม้ในสวนสาธารณะ การพัฒนาวัด ฟังธรรม กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในอาชีพต่างๆ ทำให้หมู่บ้านสวนสวยเป็นหมู่บ้านที่ชาวบ้านอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ตั้ม : มีข่าวอีกข่าวหนึ่งที่ฉันได้พูดคุยกับผู้คุมเรือนจำ เลยได้รับข้อมูลกรณีตัวอย่าง นักโทษชายคนหนึ่งชื่อ นายหลง ที่ค้ายาบ้า แล้วเขาสำนึกผิดเพราะเห็นผลที่เขาค้ายาแล้วทำให้ลูกหลานของเขาติดยาเสียนาคตไปหลายคน ในที่สุดเขายอมมอบตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต่อจากนั้นเขาถูกจำคุกหลายปี แต่ในระหว่างอยู่ในเรือนจำนั้นเขาทำความดีช่วยงานในเรือนจำ และมีส่วนทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เขาช่วยเหลือเพื่อนๆ ในเรือนจำด้วยน้ำใจ จนเป็นที่รักใคร่ของทุกคน ในที่สุดเขาก็ได้รับการลดโทษตามกฎหมายของเรือนจำ เขาพ้นโทษเร็วขึ้น

คำถาม

ผู้ใดเป็นตัวอย่างการกระทำที่ดีทางกายกรรม วชิกรรม และมนกรรม

อุปาทาน

กรณีศึกษาที่ 4

โกมล เป็นรัฐมนตรีประจำกระทรวงหนึ่ง เขามีคนยกย่องนับถือและให้เกียรติ เวลาไปไหนก็มีคนต้อนรับมากมาย เขามีความภูมิใจในตำแหน่งของเขา โกมลมีความเชื่อมั่นว่า การที่จะมีอำนาจได้นั้นจะต้องมีเงินและมีบริวารสนับสนุน โกมลจะช่วยลูกน้องทุกคนของตนให้ได้รับตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี ทำให้โกมลมีความมั่นใจว่า พวกลูกน้องของเขาที่เขาเคยช่วยเหลือจะเป็นฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งในสมัยหน้า

เขาต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องการได้รับชัยชนะคู่แข่งของเขาแบบได้คะแนนท่วมท้น และจะต้องได้เป็นรัฐมนตรี ต่อมาเขาได้ข่าวว่า คู่แข่งของเขาก็พยายามทุ่มเทหาเสียงด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ชัยชนะเช่นกันทำให้โกมลรู้สึกไม่สบายใจ

คำถาม

โกมลมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปาทาน 4 อย่างไรบ้าง และมีผลต่อโกมลอย่างไร

นิยาม 5

คำชี้แจง วิเคราะห์ข้อความ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องหัวข้อธรรมที่มีความหมายสอดคล้องกัน

ลำดับ ที่	ข้อความ	อุตุนิยมวิทยา	พืช	จิต	กรรม	ธรรม
1	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว					
2	กฎที่กำหนดลักษณะความเป็นไปอันแน่นอนของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์					
3	นิรมลมีความรู้สึกกว่าวันนี้เรามีความสุขที่ได้รับข่าวดี					
4	คนภาคเหนือของประเทศไทยยอมรับได้ถ้าปีนี้อากาศภาคเหนือจะหนาวเป็นพิเศษ					
5	ยาใจเคยเป็นสาวสวยในอดีต และปัจจุบันนี้เธออยู่ในวัยชรา					
6	นักเรียนที่ขยันเรียน มักประสบความสำเร็จในการเรียน					
7	เมื่อน้องชายของเกตุประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตทำให้เกตุเสียใจมาก					
8	กองเรียนหนังสือในชั้นมัธยมศึกษาได้คะแนนเป็นลำดับที่ 1 เสมอ แต่เมื่ออยู่ระดับมหาวิทยาลัยกองได้คะแนนเป็นลำดับท้ายๆ					
9	ให้ทุกแก่ท่าน ทุกขึ้นถึงตัว					
10	โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน					

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 2.1
เรื่อง ทุกข์และสมุทัย

ตอนที่ 1 ทุกข์

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

ชั้น 5

กรณีศึกษาที่ 1

อานนท์ เป็นดารารายานตร์ที่มีรูปร่างหน้าตาอยู่ในเกณฑ์ดี จัดเข้าชั้นเป็นหนุ่มรูปหล่อ เขาได้รับบทเป็นดารานำฝ่ายชายอยู่เสมอ มีแฟนภาพยนตร์ชอบและคลั่งไคล้ในตัวเขามาก ต่อมาเขาได้รับอุบัติเหตุรถยนต์พลิกคว่ำทำให้ใบหน้าของเขาเสียโฉมทำให้ผู้กำกับการแสดงต้องคัดเลือกเขาเป็นเพียงผู้แสดงประกอบ และบางครั้งต้องแสดงบทเป็นผู้ร้าย อานนท์ได้รับความทุกข์ใจอย่างมากในระยะแรก แต่ต่อมาไม่นานเขาก็ทำใจได้และยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงบทบาทการแสดงจากดารานำเป็นเพียงตัวประกอบ ซึ่งเพราะผู้ชมการแสดงต้องการชมพระเอกที่มีรูปร่างหน้าตาหล่อมากกว่าผู้ที่หน้าตาไม่หล่อ เป็นเรื่องปกติของคนทั่วไป เมื่ออานนท์หักห้ามใจไม่ให้เสียใจ และสามารถทำใจให้เป็นปกติได้เขาจึงหายจากความทุกข์ใจ

คำถาม

อานนท์มีความทุกข์ในใจเรื่องใด สอดคล้องกับชั้น 5 อย่างไร

ทุกข์ใจที่ได้รับอุบัติเหตุทำให้รูปร่างหน้าตาไม่หล่อเหมือนเดิม...สอดคล้องกับ...รูป...คือ ส่วนประกอบของร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป...เวทนา...ความไม่สบายใจที่รูปร่างหน้าตาไม่หล่อเหมือนเดิม...ความไม่...สบายกาย...คือ...ได้รับความเจ็บปวดจากอุบัติเหตุ...สังขาร...คือ...เขามีสิ่งปรุงแต่งจิตใจให้เขาคิดว่ารูปร่าง...หน้าตาของเขาควรจะหล่อ...วิญญาน...คือ...การรับรู้ด้วยตัวว่าการมองรูปร่างหน้าตาของเขา.....

กรณีศึกษาที่ 2

กล้าหาญ ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานกรรมการนักเรียน โรงเรียนศึกษาวิทยา เขามีความภาคภูมิใจมากที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความชื่นชอบในคุณลักษณะการเป็นผู้นำของเขา เขาพยายามทุ่มเทความรู้ความสามารถในการนำเพื่อนและน้องๆ ทำกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ในวันขึ้นปีใหม่เขาได้รับของขวัญและบัตรส.ค.ส. จากผู้ที่ชื่นชมในผลงานของเขา กล้าหาญ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักเรียนดีศรีโรงเรียน และได้รับโล่เกียรตินิยมจากผู้อำนวยการโรงเรียน เขามีความสุขใจในเกียรติยศที่ได้รับ แต่อย่างไรก็ตามยังมีเพื่อนบางคนแอบนินทาเขาว่า ทำงานเพื่อหวังผลตอบแทน เมื่อกล้าหาญเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น ฐานะทางครอบครัวของเขาตกต่ำลง เนื่องจากพ่อของกล้าหาญทำธุรกิจขาดทุน ดังนั้น เขาจึงต้องเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษานอกระบบ และต้องช่วยพ่อแม่ทำงานไปด้วย ชีวิตของกล้าหาญจึงมีความลำบากมากกว่าเดิม เขามีความทุกข์ใจในชะตาชีวิตของเขาอย่างมาก

คำถาม

ชีวิตของกล้าหาญสอดคล้องกับโลกธรรม 8 อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

-1. **ได้ลาภ** คือ กล้าหาญได้รับของขวัญ บัตร ส.ค.ส. แต่ต่อมาก็ **เสื่อมลาภ** คือ เมื่อเขาเรียนจบแล้วไม่ได้มีตำแหน่งหน้าที่อะไร ก็ไม่มีใครมอบของขวัญให้.....
-2. **ได้ยศ** คือ กล้าหาญได้รับตำแหน่งประธานนักเรียน และได้รับโล่เกียรตินิยมจากผู้อำนวยการโรงเรียน ต่อมาเมื่อเขาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขาก็ไม่ได้ตำแหน่งอะไร เรียกว่า **เสื่อมยศ**.....
-3. ได้รับการ **สรรเสริญ** จากทุกคน ว่าเขาเป็นนักเรียนดีศรีโรงเรียน แต่บางคนก็ยังแอบว่าเขาลับหลังเรียกว่า **นินทา**.....
-4. กล้าหาญเคยมีความสุขในขณะที่เรียนระดับมัธยมศึกษา แต่ต่อมารู้นะทางครอบครัวตกต่ำทำให้เขาเกิด **ความทุกข์**.....

จิต ในนามธรรมหมายความว่าอะไร จงอธิบาย

.....จิต คือ ธรรมชาติที่สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยความคิด... และทำหน้าที่เก็บสิ่งสมสิ่งที่คิดนั้นไว้...จิตมีธรรมชาติ ดังนี้.....

.....1. ...ไปได้ไกล จิตสามารถออกไปรับอารมณ์และคิดไปได้ไกล เช่น ขณะนั่งอ่านหนังสือแต่จิตคิดล่องลอยไปในที่ต่างๆ เช่น คิดจะไปดูหนังที่โรงภาพยนตร์...คิดถึงคนรัก.....

.....2. ...เที่ยวไปดวงเดียว...จิตสามารถคิดอะไรได้มากมาย...แต่ไม่สามารถคิดพร้อมกันได้หลายอย่าง...แต่จิตมีสภาพคล่อง ว่องไว...ความเร็วของจิตจึงทำให้เรารู้สึกว่าสามารถรับรู้หลายอย่างได้ พร้อมกัน.....

.....3. ...ไม่มีสรีระ จิตเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน...เป็นธรรมชาติที่ละเอียด...จึงไม่สามารถกำหนดขนาดและ...ปริมาณได้ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุ...จิตจึงเป็นนามธรรม.....

.....4. ...มีถ้าเป็นที่อาศัย...เปรียบร่างกาย คือ ถ้ำ...เป็นที่อาศัยของจิต.....

ตอนที่ 2 สมุทัย

กรณีศึกษาที่ 3

ในห้องชมรมเล่าข่าวเช้านี้ มีสมาชิกของชมรมนั่งสนทนากันเป็นกลุ่มตามความสนใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในข่าวสารต่างๆ เป็นปกติทุกๆ เช้าก่อนเข้าเรียน

- ตั้ม :** ข่าวที่น่าสนใจในวันนี้เป็นเรื่อง เยาวชนดีเด่น ชื่อ สมภพ เจริญดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอ่อนน้อมถ่อมตน กิริยามารยาทเรียบร้อย พุดจาสุภาพกับทุกคน นอกจากนั้นยังชอบช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส คิดหาทางช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัย และเป็นอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย
- ไอ้ต :** ฉันมีข่าวดาราสาวสวยคนหนึ่งชื่อ กบ เธอประสบความสำเร็จในการแสดงละครทีวี เธอเป็นดารายอดนิยม แสดงเก่ง เจ้าของค่ายละครทีวีต่างก็เชิญไปแสดงละครหลายเรื่อง
- ต๊าก :** ข่าวที่ฉันหามานั้นเป็นข่าวที่น่าเศร้าใจมาก เป็นข่าวของนายอาร์ต ลูกขายนักธุรกิจระดับพันล้าน พาแฟนสาวไปนั่งรถยนต์คันหรูไปเที่ยวไนท์คลับ และไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับวัยรุ่น ดังนั้นนายอาร์ตจึงใช้ปืนยิงคู่ริตายส่งผลทำให้เขาต้องถูกจำคุก
- อู๊ด :** ฉันได้ข่าวมาจากการพูดคุยกับชาวบ้านหมู่บ้านสวนสวย เลยได้รู้ข้อมูลว่า พวกเด็กวัยรุ่นของหมู่บ้านสวนสวยเขามีแนวความคิดในเชิงสร้างสรรค์ พวกเขาจัดตั้งชมรมรักษามีสวนสวย และนัดทำกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน เช่น การปลูกต้นไม้ในสวนสาธารณะ การพัฒนาวัด ฟังธรรม กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในอาชีพต่างๆ ทำให้หมู่บ้านสวนสวยเป็นหมู่บ้านที่ชาวบ้านอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- ตั้ม :** มีข่าวอีกข่าวหนึ่งที่ฉันได้พูดคุยกับผู้คุมเรือนจำ เลยได้รับข้อมูลกรณีตัวอย่าง นักโทษชายคนหนึ่งชื่อ นายหลง ที่ค้ายาบ้า แล้วเขาสำนึกผิดเพราะเห็นผลที่เขาค้ายาแล้วทำให้ลูกหลานของเขาติดยาเสียนาคิดไปหลายคน ในที่สุดเขายอมมอบตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต่อจากนั้นเขาถูกจำคุกหลายปี แต่ในระหว่างอยู่ในเรือนจำนั้นเขาทำความดีช่วยงานในเรือนจำ และมีส่วนทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เขาช่วยเหลือเพื่อนๆ ในเรือนจำด้วยน้ำใจ จนเป็นที่รักใคร่ของทุกคน ในที่สุดเขาก็ได้รับการลดโทษตามกฎเกณฑ์ของเรือนจำ เขาพ้นโทษเร็วขึ้น

คำถาม

ผู้ใดเป็นตัวอย่างการกระทำที่ดีทางกายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม

.....สมภพ..เจริญดี..มีการกระทำที่เป็นตัวอย่างที่ดี..ทางกายกรรม..คือ..เป็นผู้มีกิริยามารยาทเรียบร้อย...
เป็นอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย..วจีกรรม..คือ..พูดจาสุภาพกับทุกคน..มโนกรรม..คือ..คิดหาทาง.....
ช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยและช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

อุปาทาน 4

กรณีศึกษาที่ 4

โกมล เป็นรัฐมนตรีประจำกระทรวงหนึ่ง เขามีคนยกย่องนับถือและให้เกียรติ เวลาไปไหนก็มีคนต้อนรับมากมาย เขามีความภูมิใจในตำแหน่งของเขา โกมลมีความเชื่อมั่นว่า การที่จะมีอำนาจได้นั้นจะต้องมีเงินและมีบริวารสนับสนุน โกมลจะช่วยลูกน้องทุกคนของตนให้ได้รับตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี ทำให้โกมลมีความมั่นใจว่า พวกลูกน้องของเขาที่เขาเคยช่วยเหลือจะเป็นฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งในสมัยหน้า เขาต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องการได้รับชัยชนะคู่แข่งของเขาแบบได้คะแนนท่วมท้น และจะต้องได้เป็นรัฐมนตรี ต่อมาเขาได้ข่าวว่า คู่แข่งของเขาก็พยายามทุ่มเทหาเสียงด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ชัยชนะเช่นกันทำให้โกมลรู้สึกไม่สบายใจ

คำถาม

โกมลมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุปาทาน 4 อย่างไรบ้าง และมีผลต่อโกมลอย่างไร

-1. โกมลมีความยึดมั่นในกาม (กามอุปาทาน) ได้แก่ การยึดติดในตำแหน่งรัฐมนตรี... ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไ้มีคนยกย่องให้เกียรติ.....
-2. โกมลมีความยึดมั่นในทิฏฐิ (ทิฏฐิอุปาทาน) ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในความคิดว่า การมีอำนาจนั้นจะต้องมีเงินและบริวารสนับสนุน.....
-3. โกมลมีความยึดมั่นในศีลและพรต (ศีลพทุอุปาทาน) คือ ยึดมั่นในแบบแผนที่ดีปฏิบัติกันมาในลักษณะความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล คือ โกมลเชื่อว่าตนเป็นรัฐมนตรีนั้นจะต้องมีคนยกย่องนับถือ เป็นสิ่งที่ไ้ทรมานภาคภูมิใจ.....
-4. โกมลมีความยึดมั่นในตัวตน (อัตตวาอุปาทาน) คือ มีความคิดว่าตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นเป็นตำแหน่ง.....
สำคัญซึ่งเขาจะต้องเป็นรัฐมนตรีต่อไปอีก.....
 -• พฤติกรรมของโกมลนั้นจะส่งผลทำให้โกมลมีความทุกข์.....

คำชี้แจง วิเคราะห์ข้อความ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องหัวข้อธรรมที่มีความหมายสอดคล้องกัน

นิยาม 5

ลำดับ ที่	ข้อความ	อุตุ นิยาม	พีช นิยาม	จิต นิยาม	กรรม นิยาม	ธรรม นิยาม
1	ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว				✓	
2	กฎที่กำหนดลักษณะความเป็นไปอันแน่นอน ของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์		✓			
3	นิรมลมีความรู้สึกกว่าวันนี้เรามีความสุข ที่ได้รับข่าวดี			✓		
4	คนภาคเหนือของประเทศไทยยอมรับได้ ถ้าปีนี้อากาศภาคเหนือจะหนาวเป็นพิเศษ	✓				
5	ยาใจเคยเป็นสาวสวยในอดีต และปัจจุบันนี้ เธออยู่ในวัยชรา					✓
6	นักเรียนที่ขยันเรียนมักประสบความสำเร็จ ในการเรียน				✓	
7	เมื่อน้องชายของเกตุประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ทำให้เกตุเสียใจมาก			✓		
8	ก้องเรียนหนังสือในชั้นมัธยมศึกษาได้คะแนน เป็นลำดับที่ 1 เสมอ แต่เมื่ออยู่ระดับ มหาวิทยาลัยก้องได้คะแนนเป็นลำดับท้ายๆ					✓
9	ให้ทุกแก่ท่าน ทุกชิ้นนั้นถึงตัว				✓	
10	โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน					✓

แบบประเมินใบงานที่ 2.1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์และสมุทัย

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3.ความตั้งใจในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	ทำงานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุก ครั้ง ผลงานออกมาดี	ทำงานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม
 หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์และสมุทัย

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินีทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่
การงานด้วยความเพียรพยายาม อุตุน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหา
ความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของ
ครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นใน การทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอุตุนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเกินเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเกินเวลา 10 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม

จำนวน 10 ชั่วโมง

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 : นิโรธและมรรค

เวลาที่ใช้สอน 1 ชั่วโมง

จัดกิจกรรมการเรียนรู้วันที่ เดือน พ.ศ.

เวลา นาที

ผู้สอน นางสาวเกศินี ทวีโชติ

2. สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

อริยสัจ 4 เป็นคำสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา เป็นคำสอนหลักที่หลอมรวมเอาคำสอนหมวดอื่นๆ ในพระพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยกัน โดยแยกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ 4 หมวด คือ

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

ขั้นธ5 , ธรรม8 , จิตและเจตสิก

- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)

กรรม , อุปาทาน4 , วิตก3 , นิยาม5 , นิเวศน์5 , ปฏิจจสมุป

- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)

ภาวนา 4 , วิมุตติ 5 , นิพพาน

- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

พระสัทธรรม 3 , ปัญญาจุฬารัตน 4 , พละ 5 , อุบาสกธรรม 5 , อปริหานิยธรรม 7 , ปาปณิกกรรม 3 , ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม 4 , โภคอาทิยะ 5 , อริยวัฑฒ 5 , อธิปไตย 3 , สาราณียธรรม 6 , ทศพิราขธรรม 10 , วิปัสสนาญาณ 9 , มงคล 38

3. สาระสำคัญ

หลักธรรมเปรียบเสมือนแก่นของพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงค้นพบแล้วนำมาเผยแผ่แก่มวลมนุษย เมื่อทุกคนเข้าใจและเห็นคุณค่านำไปปฏิบัติย่อมเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติและสังคมส่วนร่วม

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. ตัวชี้วัดขั้นปี

ส 1.1 ม.4-6/13 วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือ หลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาอริยสัจ 4 จากที่ครูจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายความสำคัญของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง นิโรธและมรรคได้ (K)
2. เขียนวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง นิโรธและมรรคได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง นิโรธและมรรคนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบกรรมดีในการดำเนินชีวิตได้ (A)

7. หลักฐานการเรียนรู้ (ภาระงาน / ชิ้นงาน)

- นักเรียนทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง นิโรธและมรรค

8. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ข้อที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

- ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่ม และครูผู้สอน

ข้อที่ 2 ความสามารถในการคิด

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะความรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหากับเพื่อน หรือครูผู้สอน

ข้อที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการสืบค้นข้อมูล

ข้อที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- ผู้เรียนได้มีการสืบค้นข้อมูล หาคำตอบผ่านสื่อเทคโนโลยี

9. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 มีวินัย

- ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 2 ใฝ่เรียนรู้

- ผู้เรียนใส่ใจในการศึกษาหาข้อมูลในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

ข้อที่ 3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ผู้เรียนตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานให้สำเร็จ

ข้อที่ 4 มีจิตสาธารณะ

- ผู้เรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

10. กระบวนการเรียนรู้ (ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที) 1. ครูทำความรู้จักกับนักเรียนผ่านการเช็คชื่อจริงตามลำดับเลขที่ 2. ครูพานักเรียนทำ Brain Gym พัฒนาสมอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน	
ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (45 นาที) 3. ครูทบทวนความรู้เดิมในช่วงเช้าในหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่องทุกข์ และสมุทัย 4. ครูให้นักเรียนเล่าถึงการกระทำของตนที่แสดงว่า ได้มีการพัฒนาตนเองทางด้านกาย และจิต ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะตอบหลากหลาย แต่สรุปได้ว่าการปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับหลักธรรม เรื่อง ภาวนา 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ผู้ปฏิบัติได้พัฒนาตนเองให้มีความเจริญ 4 ประการ ประกอบด้วย กายภาวนา ศีลภาวนา จิตภาวนา ปัญญาภาวนา 5. ครูอธิบายหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับมรรคในเรื่อง พระสัทธรรม 3 ซึ่งหมายถึง ธรรมของสัตบุรุษ หรือธรรมที่เป็นแก่นของพระพุทธศาสนา มี 3 ประการ คือ ปริยัติสัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรม และปฏิเวธสัทธรรม 6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2.2 เรื่องนิโรธและมรรค โดยมี 2 ตอน ดังนี้ - ตอนที่ 1 เรื่อง นิโรธ - ตอนที่ 2 เรื่อง มรรค 7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลของการปฏิบัติตามหลักธรรม ภาวนา 4 วิมุตติ 5 นิพพาน และหลักธรรมมรรคมีองค์ 8 ขั้นที่ 3 สรุป (5 นาที) 8. ครู สรุปวิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) และมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) เชื่อมันต่อผลของการทำความดี ความชั่ว วิเคราะห์สถานการณ์ที่ต้องเผชิญและตัดสินใจเลือกดำเนินการหรือปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผลถูกต้องตามหลักธรรม จริยธรรมสามารถดำเนินชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างสมานฉันท์ พร้อมทั้งตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของค่านิยม จริยธรรม ที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของศาสนิกชน	- สื่อ PowerPoin - ใบงานที่ 2.2 เรื่อง นิโรธและมรรค

11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ตามที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนรู้)

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง นิโรธและมรรค
2. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

12. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

12.1 การวัดผล

จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์
1. อธิบายความสำคัญของ หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง นิโรธและมรรค ได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถาม ในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
2. เขียนวิเคราะห์การปฏิบัติ ตามหลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง นิโรธและมรรค ได้	- การทดสอบ	- ใบงานที่ 2.2 เรื่อง นิโรธ และมรรค	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป
3. เห็นคุณค่าของหลักธรรม ในกรอบอริยสัจ 4 เรื่อง นิโรธและ มรรคนำมาประยุกต์ใช้ในการ ประกอบกรรมดีในการดำเนิน ชีวิตได้	- การสังเกต พฤติกรรม	- แบบประเมินการสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล (การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถาม ในชั้นเรียน)	ได้ 5 คะแนนขึ้นไป

12.2 การประเมินผล

1. การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบงานที่ 2.2 เรื่อง นิโรธและมรรค

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก

คะแนน 5 – 8 เท่ากับ ดี

คะแนน 1 – 4 เท่ากับ พอใช้

15. ภาคผนวก

15.1 สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

15.2 ใบงานที่ 2.2 เรื่อง นิโรคและมรรค

15.3 เทคนิค / เครื่องมือ

- จุดประสงค์ข้อที่ 1 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

- จุดประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบ

ใบงานที่ 2.2 เรื่อง นิโรคและมรรค

- จุดประสงค์ข้อที่ 3 สังเกตพฤติกรรม

การศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ การสนทนาหาคำถามในชั้นเรียน

สื่อ PowerPoint ประกอบการจัดการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4

๓— นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)

- ความดับทุกข์หรือดับปัญหา ถ้าดับเหตุได้ความทุกข์หรือปัญหาก็จะหมดไป หลักธรรมว่าด้วยนิโรธมีดังนี้

ภาวนา ๔

ความหมายตรงกับคำว่า พัฒนา คือ การพัฒนาตนหรือพัฒนาตนให้มีความเจริญ

- กายภาวนา
- ศีลภาวนา
- จิตภาวนา
- ปัญญาภาวนา

วิมุตติ ๕

ความหลุดพ้นจากกิเลส มี ๕ ประการ

- วิกัมภณวิมุตติ
- คตังควิมุตติ
- สมุจเฉทวิมุตติ
- ปฏิบัติสัทธวิมุตติ
- นิสสรณวิมุตติ

นิพพาน

การดับกิเลสและกองทุกข์ เป็นภาวะที่หลุดพ้นจากการครอบงำของตัณหาหรือกิเลสโดยสิ้นเชิง มี ๒ ประเภท

- สอุปาทิเสสนิพพาน
- อนุปาทิเสสนิพพาน

๔— มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

- ทางปฏิบัติให้บรรลุถึงความดับทุกข์ ผู้ใดปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมรรคได้อย่างสมบูรณ์ ผู้นั้นก็สามารถดับทุกข์ได้ ในพระพุทธศาสนาหลักธรรมเกี่ยวกับมรรคมีมากมาย

พระสัทธรรม ๓

ธรรมของสัตบุรุษหรือธรรมที่เป็นแก่นของศาสนา มี ๓ ประการ

- ปริยัติสัทธรรม
- ปฏิบัติสัทธรรม
- ปฏิเวธสัทธรรม

พระสัทธรรม ๕

ธรรมอันเป็นกำลังในการรักษาจิตใจและทำลายอกุศล มี ๕ ประการ

- ศรัทธา
- วิริยะ
- สติ
- สมาธิ
- ปัญญา

ภิกขุอุปปทวิริยธรรม

ธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญ เป็นธรรมสำหรับป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมเสีย

- การป้องกันความเสื่อมเสียคณะสงฆ์
- การป้องกันความเสื่อมเสียบ้านเมือง

โกคอาทีเย ๕

การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สมบัติตามความเหมาะสม

- เลี้ยงดูตนเอง บิดามารดา บุตร ภรรยา และคนในครอบครัวให้มีความสุข

ทศพิชราชธรรม ๑๐

ธรรมของพระราชา รวมถึงผู้นำ ผู้ปกครองทุกระดับ มี ๑๐ ประการ

- ทาน
- ศีล
- บริจาค
- อาชชวะ
- ตบะ
- อภิกโรธ
- อวิหิงสา
- ขันติ
- อวิโรธนะ

สาราณียธรรม ๖

ธรรมอันเป็นที่พึ่งแห่งความระลึกถึงกัน เป็นการเสริมสร้างความรักและสามัคคีในหมู่คณะ มี ๖ ประการ

- เมตตากายธรรม
- เมตตาวาจธรรม
- เมตตามโนกรรม
- สาธารณโกติ
- สัสสามัญญตา
- ทิฏฐีสามัญญตา

วิปัสสนาญาณ ๙

ความเข้าใจอย่างแท้จริง เป็นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติสมาธิ มี ๙ ประการ

- อุทกยญาณ
- ภังคานุภังคญาณ
- กยตูปกัณณญาณ
- อาทนามานุภังคญาณ
- นิพพิทธานุภังคญาณ
- มูญจิตตกัมมญาณ
- ปฏิสังขานุภังคญาณ
- สังขารูปกัญญาณ
- สังขารูปกัญญาณ

วุฒิธรรม ๔

หลักธรรมที่นำไปสู่ความเจริญของปัญญา มี ๔ ขั้นตอน

- สัพพริสสังเสวะ
- สัทธัมมัสสวณะ
- โยนิโสมนสิการ
- ธัมมานุธัมมปฏิบัติ

ปาปนิกรรม ๓

หลักการทำงานของผู้ประกอบอาชีพค้าขายควรมีคุณสมบัติ ๓ ประการ

- จักขุมา
- วิจูโร
- นิสสยสัมปັນโน

ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกกรรม

ธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ปัจจุบัน ทำให้บรรลุเป้าหมายได้ในชาตินี้ มี ๔ ประการ

- อุฏฐานสัมปทาน
- อารักขสัมปทา
- กัลยาณมิตร
- สมชีวิตา

อธิปไตย ๓

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว สอนถึงรูปแบบการปกครองไว้ ๓ ประการ

- อัคราธิปไตย
- โลกาธิปไตย
- ธรรมาธิปไตย

อริยวัฑฒิ ๕

หลักธรรมพื้นฐานเพื่อการพัฒนาชีวิตที่ดีงาม มี ๕ ประการ

- ศรัทธา
- ศีล
- สุตะ
- จาคะ
- ปัญญา ความรอบรู้

มงคล ๓๘

การปฏิบัติตามมงคลเพื่อให้ได้มาเพื่อความดีงาม อันจะพาชีวิตให้ประสบแต่ความสุขความเจริญ

- การสงเคราะห์บุตร
- การสงเคราะห์ภรรยา - สามี
- ความสันโดษ
- ความเป็นผู้มีจิตไม่หวั่นไหวไปตามโลกธรรม
- ความเป็นผู้มีจิตไม่โลภเศร้า
- ความเป็นผู้มีจิตไม่มัวหมอง
- ความเป็นผู้มีจิตเกษม
- ความเพียรพากิเลส
- การประพฤติพรหมจรรย์
- การเห็นแจ้งในอริยสัจ
- การบรรลุนิพพาน

ใบงานที่ 2.2

เรื่อง นิรโทษและมรรค

ตอนที่ 1 นิรโทษ

ภavana 4

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

จ๋อน ได้รับคัดเลือกให้เป็นนักกีฬาวอลเลย์บอลของโรงเรียน เพื่อไปแข่งขันกับนักกีฬาระดับจังหวัด และระดับประเทศต่อไป ทางโรงเรียนให้นักกีฬาทุกคนไปพักค้างคืนที่โรงเรียนเพื่อฝึกซ้อมการเล่นเป็นทีม ร่วมกันเป็นเวลา 1 เดือน จ๋อนพยายามรักษาสุขภาพให้แข็งแรง กินอาหารที่ถูกสุขอนามัย และพักผ่อนให้เพียงพอ การมาอยู่ร่วมกับคนอื่นหลายคนทำให้จ๋อนต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่เชิงเขาจึงมีอากาศหนาวเย็นในตอนกลางคืน จ๋อนจึงเตรียมผ้าห่มและเสื้อกันหนาวไว้ใช้ตอนกลางคืน จ๋อนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและกฎ กติกาของนักกีฬาอย่างเคร่งครัด ถึงแม้ว่าจะต้องฝึกซ้อมกีฬาอย่างหนัก และเหน็ดเหนื่อยกับการฝึกซ้อม แต่จ๋อนก็มีความอดทน เข้มแข็งไม่ท้อถอย จ๋อนศึกษาวิธีเล่นวอลเลย์บอลจากการอ่านหนังสือ จากการบันทึกเทป จนมีความกระจ่างในเทคนิคการเล่น และนำมาเป็นข้อมูลในการฝึกซ้อมวอลเลย์บอล จากการร่วมงานการฝึกซ้อมกีฬาวอลเลย์บอลกับเพื่อนอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาการเล่นให้ดีขึ้น ทำให้ทีมวอลเลย์บอลของโรงเรียนได้รับชัยชนะและพัฒนาขึ้นจนสามารถไปแข่งขันระดับจังหวัดและระดับประเทศได้

คำถาม

1. จ๋อนมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมภavana 4 อย่างไร จงยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

2. ผลของการปฏิบัติตามหลักธรรมของจ๋อนส่งผลดีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 มรรค

1. การดับตัณหาให้สิ้นไป จัดเป็นองค์ประกอบในข้อใดของหลักธรรมอริยสัจ 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากนักเรียนมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดทุกข์ นักเรียนจะมีข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ 2.2

เรื่อง นิรโทษกรรม

ตอนที่ 1 นิรโทษ

ภาพนา 4

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

จ๋อน ได้รับคัดเลือกให้เป็นนักกีฬาวอลเลย์บอลของโรงเรียน เพื่อไปแข่งขันกับนักกีฬาระดับจังหวัด และระดับประเทศต่อไป ทางโรงเรียนให้นักกีฬาทุกคนไปพักค้างคืนที่โรงเรียนเพื่อฝึกซ้อมการเล่นเป็นทีม ร่วมกันเป็นเวลา 1 เดือน จ๋อนพยายามรักษาสุขภาพให้แข็งแรง กินอาหารที่ถูกสุขอนามัย และพักผ่อนให้เพียงพอ การมาอยู่ร่วมกับคนอื่นหลายคนทำให้จ๋อนต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่เชิงเขาจึงมีอากาศหนาวเย็นในตอนกลางคืน จ๋อนจึงเตรียมผ้าห่มและเสื้อกันหนาวไว้ใช้ตอนกลางคืน จ๋อนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและกฎ กติกาของนักกีฬาอย่างเคร่งครัด ถึงแม้ว่าจะต้องฝึกซ้อม กีฬาอย่างหนัก และเหน็ดเหนื่อยกับการฝึกซ้อม แต่จ๋อนก็มีความสุข สนุกสนานไม่เบื่อหน่าย จ๋อนศึกษาวิธี เล่นวอลเลย์บอลจากการอ่านหนังสือ จากการบันทึกเทป จนมีความกระฉับในเทคนิคการเล่น และนำมา เป็นข้อมูลในการฝึกซ้อมวอลเลย์บอล จากการร่วมงานการฝึกซ้อมกีฬาวอลเลย์บอลกับเพื่อนอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาการเล่นให้ดีขึ้น ทำให้ทีมวอลเลย์บอลของโรงเรียนได้รับชัยชนะและพัฒนาขึ้นจนสามารถไป แข่งขันระดับจังหวัดและระดับประเทศได้

คำถาม

1. จ๋อนมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมภาพนา 4 อย่างไร จงยกตัวอย่างประกอบ

- 1) ภายภาพนา เขาพัฒนาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง กินอาหารที่ถูกสุขอนามัย ออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนเพียงพอ และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม และภูมิอากาศ
- 2) ศิลภาพนา จ๋อนประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน และกฎ กติกาของนักกีฬาอย่างเคร่งครัด
- 3) จิตภาพนา จ๋อนมีความสุขพยายามอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ความยากลำบากจากการฝึกซ้อม กีฬาอย่างหนัก
- 4) จ๋อนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการและเทคนิคการเล่นกีฬาวอลเลย์บอลและนำไปใช้ในการฝึกซ้อม เป็นการทำให้การเล่นกีฬาพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

2. ผลของการปฏิบัติตามหลักธรรมของจันส่งผลดีอย่างไร

ทำให้การเล่นกีฬาวอลเลย์บอลเป็นทีมได้พัฒนาขึ้น จนสามารถไปแข่งขันระดับจังหวัดและระดับประเทศได้

ตอนที่ 2 มรรค

1. การดับตัณหาให้สิ้นไป จัดเป็นองค์ประกอบในข้อใดของหลักธรรมอริยสัจ 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากนักเรียนมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดทุกข์ นักเรียนจะมีข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(หมายเหตุ.....นักเรียนอาจบรรยายภาพตามความคิดเห็นของนักเรียน ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินใบงานที่ 2.2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 : นิโรธและมรรค

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต						ผลการประเมิน
		เขียนสรุปใจความสำคัญได้	ความมีระเบียบเรียบร้อย	ความตั้งใจในการทำงาน	ส่งงานตรงเวลา	ความรับผิดชอบในการทำงาน	รวมคะแนน	
		2	2	2	2	2	10	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกศินี ทวีโชติ)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 2 เท่ากับ ดี
 คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
 คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
 คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคะแนน
	3	2	1
1.เขียนสรุปใจความสำคัญได้	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ เขียนถูกต้องตามหลักภาษา	สามารถสรุปความรู้ได้ครบ ตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
2. ความมีระเบียบเรียบร้อย	ทำงานที่ที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ชิ้นงานมีความสะอาด	ทำงานที่ที่มอบหมายเป็นบางครั้งและชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด	ไม่รับผิดชอบการทำงาน และชิ้นงานไม่ค่อยสะอาด / เสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
3. ความตั้งใจในการทำงาน	งานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด	ต้องคอยระวังให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง	ต้องควบคุมและชี้แจงการทำงานที่รับมอบหมายบ่อยๆ
4.ส่งงานตรงเวลา	ส่งตรงเวลาที่กำหนด	ส่งช้า 5 นาที	ส่งช้า 10 นาที
5.ความรับผิดชอบในการทำงาน	งานที่ที่รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทุกครั้ง ผลงานออกมาดี	งานที่ที่รับมอบหมายเป็นบางครั้งไม่แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองแต่ผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบการทำงานที่รับมอบหมาย / เสร็จล่าช้าผลงานพอใช้

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระธรรม
 หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง อริยสัจ 4 : นิโรธและมรรค

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	มุ่งมั่น ในการ ทำงาน			ใฝ่เรียนรู้			มีวินัย			รวม	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ลงชื่อ.....
 (นางสาวเกศินี ทวีโชติ)
 ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน 3 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 2 เท่ากับ ดี
คะแนน 1 เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 10 เท่ากับ ดีมาก
คะแนน 7 – 8 เท่ากับ ดี
คะแนน 5 – 6 เท่ากับ พอใช้

นิยามศัพท์

1. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่ยังการงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ จากใบความรู้ หนังสือเรียน และสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ปรับปรุง)
1. มุ่งมั่นในการทำงาน	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน - มีความเพียรพยายามและอดทนในการทำกิจกรรม	- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม - มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน	- ไม่มีความรับผิดชอบในชิ้นงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	- มีความตั้งใจในการแสวงหาความรู้ - มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาคำตอบ - รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	- รู้จักสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต
3. มีวินัย	- เข้าเรียนตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ	- เข้าเรียนเป็นเวลา 5 นาที	- เข้าเรียนเป็นเวลา 10 นาที